

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

ÅRSSKRIFT 1987

ÅRSSKRIFT

FOR

ANKERHUS

1987

Udgivet af
ELEVFORENINGEN ANKERHUS

Julebudskabet i 1987

For 3 år siden udarbejdede 4 Ankerhus-studerende en eksamensopgave om emnet »Nyreligiøsitet hos unge«. Rapporten er et dygtigt og omhyggeligt arbejde, og den påviser blandt andet, at unges behov for at søge tilknytning til de nyreligiøse bevægelser skabes af de meget store ændringer, som sker i vort samfund i disse år. Ungdommen deles i 3 nogenlunde lige store grupper: Unge under almen, studieforberedende uddannelse, unge under erhvervsuddannelse og unge på arbejdsmarkedet som ufaglært arbejdskraft eller som arbejdsløse. De 3 gruppers vilkår er selvsagt forskellige, men i hver gruppe vil der altid være nogen, som har selvtillid og egnede færdigheder til at kunne klare sig. Det er imidlertid fælles for mange i alle 3 grupper, at de er i en psykisk dårlig tilstand som følge af påvirkninger fra ydre forhold og i en identitetskrise i forhold til dem selv og deres omverden, til fremtiden og til deres familie. De unge er blevet fremmedgjort over for det meste af det, de møder. Familiebegrebet er blevet tømt for sit egentlige indhold, og fremtiden trues af arbejdsløshed, økologisk sammenbrud og altudslettende atomkrig. De unge føler rodløshed samtidig med identitetsbesværet, og mange stiller spørgsmål om meningen med livet og om dets værdier.

Rapporten »Nyreligiøsitet hos unge« fremhæver veldokumenteret, at behovet for nyreligiøse bevægelser er skabt af det samfund, vi lever i, og af den verden, der omgiver os. De nyreligiøse bevægelser kan give svar på spørgsmålet om meningen med livet og gør det autoritært, de kan skabe identitet ved at forfægte en bestemt tro, og de kan sætte de unge ind i et varmt fællesskab, hvor man er personlig afhængig af hinanden i samarbejdet om at fremme den valgte bevægelse. Netop af disse grunde søger mange unge kontakt med nyreligiøsiteten.

I dag – 3 år efter rapporten er skrevet – er nogle forhold ændret. Atomtruslen er trådt i baggrunden, efter at forholdet mellem Sovjet og USA er ved at blive blødt op, og ungdomsarbejdsløsheden er ved

at blive afløst af en alvorlig mangel på arbejdskraft. Men tilbage bliver alvorlige problemer som fremmedgjortheden, rodløsheden og identitetskrisen. Nu er det ikke opgaven her at føre en dialog med de nyreligiøse bevægelser om disse emner, men at stille det spørgsmål: Har julens budskab og dermed kristendommen et bud på løsning af disse problemer?

Det skal først fremhæves, at kristentro ikke har med tvang at gøre. Den fremsættes til enhver ungs eget og frie valg og til antagelse eller afvisning. En anden ting er, at troen ofte gør sig gældende med en stærk og overbevisende styrke, når man først begynder at trænge virkeligt og dybt ind i den og ikke lader sig nøjes med en idé om, at den kender man på forhånd til bunds.

I den kristne tro søger vi ikke Gud, men tror, at han er kommet til os. Det er netop julens budskab, at han i Jesus, som fødtes i Bethlehem, vandrede omkring i Galilæa og til sidst blev henrettet i Jerusalem, har vist sig for os. Når vi derfor vil identificere begrebet Gud for at tro på ham, finder vi ham skildret i Jesu fortællinger.

Gud står for os som himlens og jordens skaber. Her er det ikke spørgsmålet om, hvordan universet er blevet til. Det er derimod påstanden om, at verden er blevet givet til menneskene, for at de skulle have et sted og nogle vilkår som basis for deres liv. Men dermed fik de også ansvar for den verden, de fik betroet: Den skal være til gavn for alle mennesker. Det indebærer en stærk overbevisning om, at jordens rigdomme kun må udnyttes i en sådan grad, at ressourcerne stadig bevares til gavn for vor efterslægt. Ligeledes må produktionen tilpasses sådan, at forureningsprocessen nedsættes til et absolut minimum. Gud har givet os verden, for at vi skal opretholde livet og ikke nedbryde det.

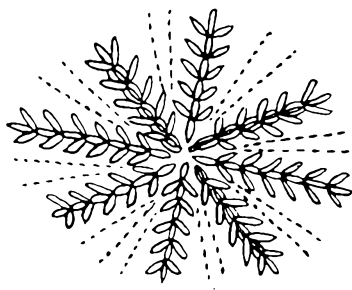
Jesus peger på 2 linier i vort liv. Den ene går opad mod Gud, den anden udad mod medmennesket. Gud er kommet til os for at give os frimodighed over for livet og styrke til at leve det. Vi må derfor stole på, at han er sammen med os om at leve vort liv med alt, hvad det indeholder både af det, der møder os, og af det indhold, vi selv skaber og giver livet. Den anden linie er i pagt med udviklingen blevet sprængt, sådan at den ikke alene gælder det nødlidende menneske, som vi møder på vor vej, men også de svage i samfundet og de mange mennesker ud over jorden, som ikke har det vilkår at kunne leve en menneskelig tilværelse. Derfor har kristendommen mange steder fået

et politisk tilsnit, idet den kæmper for nødstedte og undertrykte befolkningsgrupper. Den understreger det medmenneskelige ansvar for synet på ethvert menneskes enestående værdi og for at skabe vilkår for liv og trivsel.

Dette er kun nogle få linier i skildringen af kristentroen, som den opfattes i dag. Men de er tilstrækkelige til at kaste lys over spørgsmålet om fremmedgjorthed, rodløshed og identitet. Svaret på rodløsheden ligger i at have sit grundfæste i troen på Gud og tilliden til ham. Som en gren indpodes på en stamme, er vi i dåben blevet knyttet til Gud og har vor rod i ham. Med hensyn til fremmedgjorthed og identitet retter mange nyreligiøse bevægelser blikket indad mod os selv og vor personlighed, mens kristendommen retter blikket udad. At være fremmed over for livet betragtes ikke som et vilkår, man må finde sig i, men som en opgave, der skal løses. Jo mere vi går i gang med opgaverne, des mindre fremmed bliver vi over for det, vi møder. Ligeledes med identitet. Vi finder ikke vor identitet ved at se indad i os selv, men vi skaber vor identitet i samarbejde og fællesskab med vore medmennesker. Det ejendommelige er, at andre lærer bedre vor identitet at kende, end vi selv kan iagttage den, fordi vi afslører vor identitet i vor adfærd.

At lytte til det budskab, som har sit udspring i julen, er at blive rodfæstet i troen på Gud og at glæde sig over det liv, der ligger foran os med dets opgaver og dets medmenneskelige fællesskab.

Benni Nordberg-Hansen.

Året 1987 på seminariet

Ved Gustav Nedergaard

1987 blev det 85. år i Ankerhus' historie, og det blev det år, hvor elevforeningen kunne fejre sit 75. års jubilæum. Man kan godt sige, at begge begivenheder blev markeret på værdig vis:

Det første hus, VILLAEN på bakken ved Pedersborg sø, fik nyt tag takket være Henny Bjerre Christensen og Nanna Hørlyck, der »talte« med Undervisningsministeriets folk om særbevilling. Så nu står det 85-årige hus smukt og uændret i de næste mange år, på bakken.

Elevforeningen skænkede begge skoler en ANKERHUSHAVE, et smukt anlæg, der gerne skulle danne ramme om »møder« mellem elever/studerende/lærere fra de 2 skoler.

Formanden afslører fontainen. –

Havearkitekt Torben Michelsen og keramikker Betty Engholm, der har skabt anlægget.

Udover disse to meget markante begivenheder kan 1987 karakteriseres som det år, hvor tilgangen til seminariet, især for august-optagelsen så ud til at blive en katastrofe, vi bevægede os i juli måned på »afgrundens rand« med kun halvfylt kvote. Men, en rask aktivitet i pressen i form af annoncekampagne og en intens telefonisk og personlig kontaktsøgning gav resultat:

Vi fik over 40 på det nye semester!

Så nu håber vi, at det går fremad i årene, der kommer!

Og så ville jeg jo gerne have karakteriseret 1987 som det år, hvor den længe ventede UDDANNELSESREVISION blev forelagt Folketinget – men selvom det forlød fra Undervisningsministeriet, at der var et færdigt lovforslag med bemærkninger klar til at indgå i det lov-

katalog, som regeringen startede folketingsåret med, så forlyder det i »skrivende stund« at sagen er taget af programmet, uvist af hvilken grund. Så det var en stor skuffelse! Og lærerråd, studerende og rektorer havde ellers brugt en masse krudt på forarbejdet. Kommer tid, kommer råd!

Verden
udenfor
i 1987

Miljøproblemerne, miljødebatten, blev accelleret i 1987. Iltsvindet i de indre og ydre danske farvande satte pludselig gang i politikerne, og en miljøhandlingsplan blev vedtaget. Om den er god nok, kan vist ikke afgøres endnu, men hele debatten herom har klart bevist, at det står meget dårligt til med vor behandling af naturen, i bredeste forstand, nationalt og globalt.

Mon det ikke også er ved at gå op for de fleste, det er i hvert tilfælde meget »nærværende« at få konstateret, at badeforholdene på såvel den sjællandske som på den jyske vestkyst, er stærkt forringet. Så måske var det godt, at sommeren 1987 slet ikke var til at bade i, rent temperaturmæssigt.

Søsportens Sikkerhedsråd har med stort held lanceret et slogan: »Kun en tåbe frygter ikke havet«.

Til tonerne fra Spillemandsorkesteret Flyvehavre træder formanden og rektor dansen.

Dette slogan kunne let overtages af Danmarks Naturfredningsforening: *Kun en tåbe frygter ikke for naturen!*

Det var da også een af begrundelserne for, at vi i 1987 tog fat på et økologisk program, som jeg senere skal komme ind på.

Ude i den store verden kunne det se ud til, at 1987 – foruden Tjernobyl-katastrofen – kan blive det historiske år, hvor der for alvor kom gang i nedrustningsaftalerne. Helt konkret ser det ud til, at man snart kan gå i gang med at SKROTTE de første atommissiler, og selv om det kun er 4 % af samtlige, så er det de første 4 %, der skrottes! Måske flere følger i hast.

Årsskriftets beretning går jo helt tilbage til starten på efterårssemesteret 1986, og derfra kan jeg melde, at vi nu er gået lidt ned i antal studerende. Det kan mærkes, at der ikke er helt »fyldt op« på de enkelte semestre. Vi optog 36 studerende til efterårssemesteret 1986, og derfor er det samlede antal studerende nu nede på 160–170.

Årets gang
i øvrigt

Men arbejdet gik støt og roligt og var ikke præget af større begivenheder.

Vi mærker jo nu i høj grad de mindre bevillinger, og det medfører bl.a., at vi fra semesterets start måtte indføre en betalingsordning for FOTOKOPIER. Og det medførte et gevaldigt internt slagsmål.

Hvorfor skulle man betale for at kopiere de rapporter, som man skal aflevere? Hvordan skal afregningen ske? Skal vi så ikke helt lade være med at lave rapporter?

Efter nogle måneders slagsmål med den gamle forbenede rektor, og efter at vi måtte trække de sidste kopipenge ud af de studerende gennem deres rejsegodtgørelse, sluttede krigen, og hvert eneste semester har nu deres egen »tæller«, som de afregner efter. Og de penge, vi får ind gennem kopisalget, kan vi søge som tillægsbevilling. Og så er der færre kopier!

I september havde de studerende og seminariet besøg af 10 nordiske kolleger fra de tilsvarende lærerskoler i de 4 øvrige nordiske lande + for første gang en studerende fra Færøerne.

Det er Nordisk Samarbejdskomite for husholdningsundervisning, der formidler denne udveksling, og det var så blevet Ankerhus' tur til at være vært. Der blev udvekslet erfaringer om både uddannelse og kulturelle forhold. På en ekskursion i omegnen blev de nordiske kolleger konfronteret med Teknisk skole i Slagelse, besøgte et alternativt

landbrug på Smidstrupgaard i Munke Bjergby og et traditionelt kvægbrug i St. Ebberup hos landboforeningens formand Poul Hansen.

I oktober blev den nu traditionelle FÆLLESDAG for såvel lærere som studerende på SUHR/ANKERHUS afholdt.

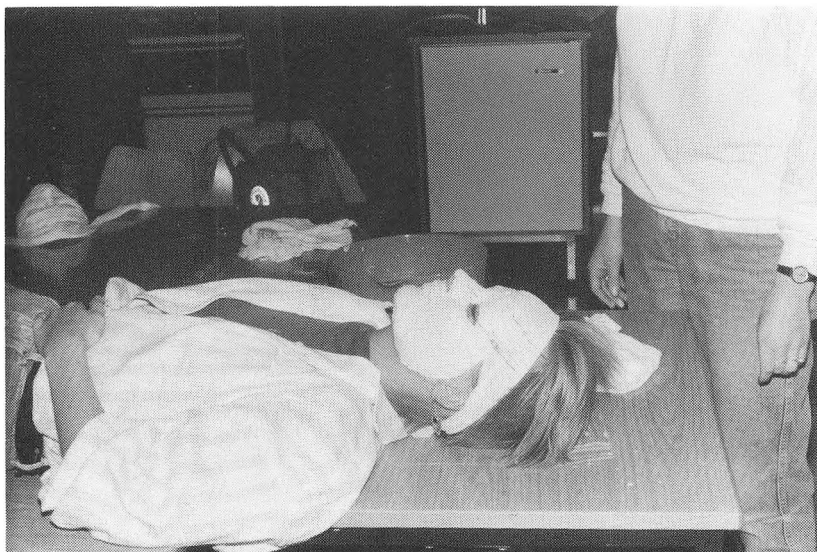
Lærerne holdt deres dag på Ankerhus, medens de studerende herfra rejste til København.

Et udmærket indslag, og en mulighed for at samarbejde kan gennemføres på alle planer.

Og lærerne har formaliseret samarbejdet gennem dannelse af FÆLLESRÅDET af lærere ved husholdningsseminarierne (FLH). Man kunne på dette møde netop fastslå, at der nu skulle gang i uddannelsesrevisionsarbejdet, idet Direktoratet for folkeskolen, seminarierne

*4. semester lægger masker på hinanden. –
De var måske utilfredse med dem, de har?*

m.v. havde ansat en særlig fagkonsulent til at arbejde specielt med denne sag, således som jeg også fik nævnt i min artikel i årsskriftet for 1986: »Uddannelsesrevision, tanker og realiteter«. Men der blev dog også tid og kræfter til andet end det rent faglige i efteråret 1986:

De studerende forsøgte et nyt indslag: FREDAGSBAR, et arrangement der blev afholdt i de nye lokaler på Regensen, nærmere betegnet PUSTERUMMET. Den traditionelle Mortensaftenfest, som DSR i år arrangerede, blev af en noget anderledes karakter end sædvanligt. Flere vagtgrupper fra den Kgl. Livgarde satte et meget egoistisk-militarisk præg over festen, så den tradition tror jeg ikke bliver gentaget.

Der var også arrangeret andre møder, f.eks. havde man inviteret den tidligere jægersoldat Karsten Mørch, der nu lancerer lederkurser på højt plan, og vistnok tjener en masse penge på at lade folk klatre i bjerge og falde ned i søer på de græske øer for at afprøve deres beslut-somhed!

I øvrigt er det lokale nyhedsorgan AMØBENYTT udmærket til at gøre opmærksom på, hvad der sker, se blot bagsiden af bladet for december 1986. Det giver blandt andet et indtryk af, at der trods alt foregår noget i Sorø, også udenfor Ankerhus.

Der blev i november afholdt det traditionelle »Fætterbal«, men af en eller anden grund med meget få fætre! 7. semester lancerede en

Dimittender, januar 1987.

særdeles festlig »sidste fællestime« under overskriften KIKS og KRUMMER, der var kiks til mange og krummer til nogle! Og så sluttede vi jo efterårssemesteret med den traditionelle julefest!

Dimission
januar 1987

Efter den sædvanlige, hæsblæsende eksamensperiode kunne vi den 23. januar dimittere 27 nye husholdningslærere. Det var som sædvanligt festligt, men også lidt vemodigt, fordi vi også i denne anledning måtte tage afsked med 2 lærere, heraf Åge Hovmand, der gik på pension efter 21 år på seminariet som en højt skattet lærer og kollega. Den anden lærer var Ulla Hardt, der efter kun få års virke havde ladet sig friste af et godt tilbud på det private arbejdsmarked. Hun er nu konsulent for NUTRICIA, et firma der leverer diætprodukter til hospitaler m.v., og har bosat sig i det sydjyske!

Også festligt fordi Jytte Scheiby fra holdet spillede for os på det gamle klaver i salen. Hun er nu musikstuderende i Odense.

Det var min 25. dimissionstale, og da jeg synes, at den var god og passende lang, har jeg ladet den indgå i årsskriftet som selvstændig artikel!

Forårs-
semesteret
1987

Vi måtte igen erkende, at vi ikke kunne opfylde kvoten på de 25 studerende til januar 1987, og det blev til 17.

Inspireret af den miljødebat der var meget intens i medierne, men i høj grad også inspireret af en række specialearbejder omkring økologiske aspekter: Genbrugsproblemer, økologisk jordbrug, økologisk havebrug, fosfatproblematikken vedrørende vaskemidler, allergiproblemer etc., følte jeg, at vi på seminariet var forpligtet til at tage stilling til hele dette kompleks, at finde ud af hvilken HOLDNING vi har til sagen!

Det er ikke nok at tale og skrive om, hvad der skulle gøres! Det er ikke nok at konstatere, hvilke skader der er ved at ske! Vi må også forsøge at gøre noget, her og nu!

Derfor formulerede jeg et oplæg om en »mere økologisk præget hverdag« på Ankerhus Seminarium.

Oplægget blev i forårets løb behandlet i diverse, demokratiske organer på seminariet og vedtaget i enighed. Det blev endvidere forelagt på det ordinære bestyrelsesmøde den 24. april, og da det efter manges mening er et udtryk for en ændret holdning, anser jeg det for rimeligt, at det »program«, der blev forelagt bestyrelsen, bliver gengivet her:

Og vinteren var alt for lang ...

PROGRAM

før en mere økologisk præget hverdag på Ankerhus Seminarium.

Baggrund for programmet.

1. Der foreligger konkret henvendelse fra Miljøstyrelsen vedrørende indsamling af papir m.v.
2. Problemet behandles seriøst, men teoretisk, i en række undervisningssituationer, specialer, projektrapporter, eksamensopgaver m.v.
3. Der er rejst stærke kritiske røster fra studerende vedrørende papirgenbrug, udnyttelse af madaffald m.v.
4. Helt afgørende er den almindeligt konstaterede forurening af naturen og den offentlige debat herom.

Programmets formål er derfor:

At få indført retningslinier for genbrug, opsamling af alle former for affald, at gennemføre anvendelse af økologisk dyrkede og i øvrigt forureningsfrie levnedsmidler, herunder at standse brugen af kunstgødnings- og sprøjtemidler i egen avl, samt nedsætte eller helt undgå at benytte forurenende og allergifremkaldende vaske- og rengøringsmidler.

Programmet indeholder følgende handlingsplan:

1. Opsamling af papir, pap, plast og flasker.
2. Opsamling af køkkenaffald, grønt affald til kompostering.
3. Dyrkning og indkøb af økologiske grøntsager og frugt.
4. Indkøb af ikke forurenende vaskemidler, eller nedsættelse af forbruget af forurenende (fosfatholdige).
5. Reduktion i brugen, eller ophør med brug af allergifremkaldende rengøringsmidler.

Lærerrådet og Fællesudvalget har behandlet programoplægget og godkendt det i enighed.

Der er nedsat et »økologiudvalg« med repræsentation fra Fællesudvalget, lærerrådet, pedeller, rengøringssekskabet og rektor.

Handlingsplanen iværksættes i løbet af forårsemesteret. Der er endnu ikke taget stilling til at bruge programmet i den udadvendte PR-virksomhed.

85-års
jubilæum

Mandag den 9. februar var det 85 år siden, at Magdalene Lauridsen

Ved bestyrelsesmødet i april – formanden byder velkommen i Villaen med det nye tag, det 85-årige hus!

skrev skødet under for købet af 24 tdr. »nøgen jord fra Pedersborg sø i øst til landsbyen Haverup i vest«, og det skulle naturligvis fejres. I fællestimen samme dag, som blev forlænget til et par timer, afviklede vi følgende program:

1. Velkomst, sange fra Ankerhus sangbogen, blandt andet »En kvinde har øvet et dagværk«.
2. Beretning om Ankerhus' tilblivelse, forfattet af Folmer Dam, blev læst op af Tina Hyldegaard.
3. »Fru Lauridsen, som jeg husker hende«, ved Henny Langkjær.
4. Lydbånd med hele Ankerhus' historie af Folmer Dam.
5. Afsluttende med filmen fra 1934.

Og en gruppe af medarbejdere skålede for huset og det gode vejr.

Og det gjorde faktisk stor lykke, blandt andet så gjorde Henny Langkjær fru Lauridsen meget levende for os.

I begyndelsen af marts måned sluttede 2. semester det projektarbejde, som der nu er blevet tradition for. Og det gjorde de med et udmærket udadvendt arrangement:

En offentlig udstilling! Det foregik en fredag eftermiddag, og min-sanden om der ikke kom en masse mennesker, selv om det var forrygende snestorm! De studerende havde været meget aktive på PR-fronten med plakater i hele byen, indslag i lokalradio og meget mere. Man kom umiddelbart til at tænke på tidligere tiders store udstillingsarrangementer, måske skulle vi prøve?

Hele administrationen på seminariet var samlet.

Men selvfølgelig var der også andre arrangementer i forårssemesteret, og blandt dem skal nævnes en fastelavnsfest i marts, et program med Danny Druehyld, der dog var problemer med, derimod blev der ikke noget fætterbal med sommerdimittenderne.

Og så blev det hastigt eksamens- og dimissionstider.

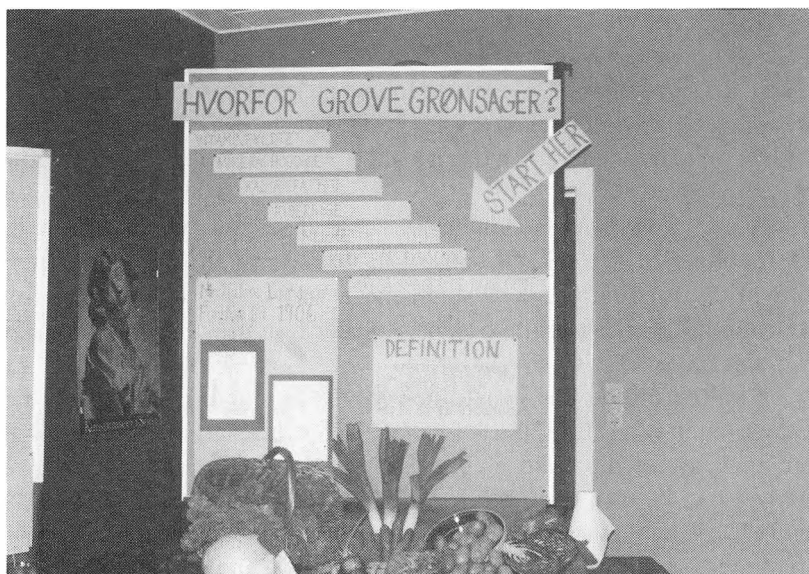
Den 19. juni blev 23 nye husholdningslærere dimitteret, og derved blev prognosen holdt, vi nåede 50 kandidater i 1987. Det var den nu traditionelle fredag eftermiddags-seance, som vist nok bekommer alle vel.

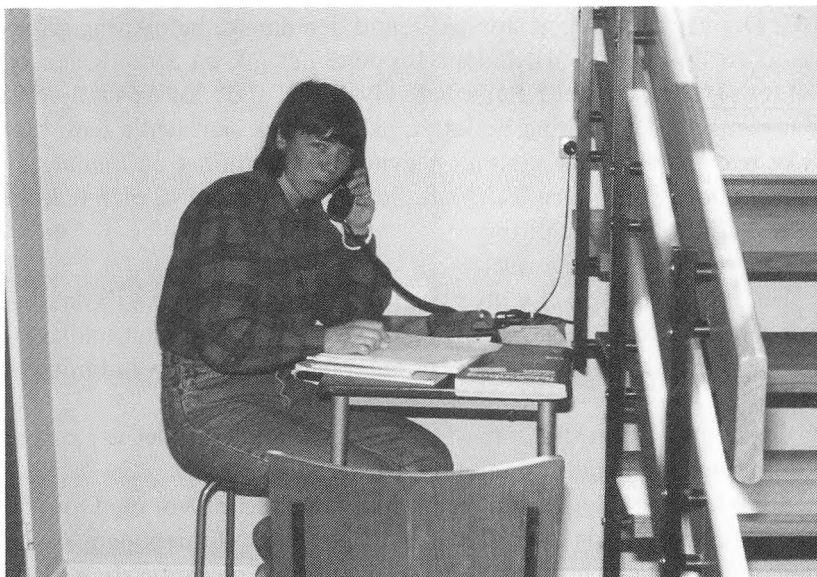
Det var jo meget passende, at jeg i min dimissionstale kunne pege på den »økologiske debat«, som vi har ført gennem foråret, og hvor flere af dimittenderne havde været meget aktive. Jeg talte faktisk om HOLDNINGER, og om hvordan vi skifter holdninger, heldigvis, når vi bliver påvirket af ting og sager:

Jeg kunne minde om situationen for 10 år siden, i 1977. Da kom diskussionen om GRÆNSER for VÆKST, til debat, og mange var af den mening, at der ikke er grænser, skulle der for eksempel blive mangel på olie som energikilde, så kan man blot gå helt over til kernekraft, og det var også dengang, man kørte rundt med streameres på bilen med slogan'et: Kernekraft, hvad ellers? Men det var før Tjerno-

2. semester laver offentlig udstilling i marts, selvfølgelig om blandt andet grove grøntsager og økologi.

Og telefonen for de studerende blev flyttet ned i forhallen.

Dimittender, juni 1987.

byl! Det var dengang, at størstedelen af den danske befolkning grinede af en flok venstreorienterede flippere, der gik på Strandvejen og råbte: »Hvad ska' væk? Barsebæk. Hvad ska' ind? sol og vind«. Nu har den svenske regering besluttet, at Barsebæk skal nedlægges, blot ikke hvor hurtigt, og i sommer begyndte 3 vindmøller på Fjenneslev banke i Sorø at producere el-kraft. Små mængder, javist, men et klart udtryk for holdningsændring.

Konklusionen i talen var:

Det er nødvendigt, at vi hver især finder vores holdning til de ting, der rører sig i samfundet, og at det kan koste noget, at man må kæmpe for sine holdninger, men det er langt bedre end ingen holdning at ha'.

Og så drog 23 husholdningslærere ud i sommeren, det var rart at konstatere, at langt hovedparten havde fået jobs.

Sommer
og ferie

Sommerferien blev for mit eget vedkommende indledt med min 60 års fødselsdag, lørdag den 20. juni, dagen efter dimissionen, og en lang række gode venner, kolleger og nuværende og gamle studerende kom til kaffe i salen.

Der var tillige i sommerferien optræk til, at et udkast til lov om ud-

En 60-årig bliver gratuleret af en 85-årig. Gustav Nedergaard og Nico Dam.

Gustav Nedergaard får hele Hovedbygningen foræret den 20. juni, i lækker glasurbelagt kage, naturligvis fremstillet af Bente Jegstrup, nu lærer på Ankerhus Husholdningsskole (hvem ellers?).

dannelse af husholdningslærere nu skulle færdiggøres, der blev holdt mødedatoer i beredskab.

I begyndelsen af august blev møderne aflyst, nu skulle udkastet blot gøres færdigt, konfirmeres af ministeren, og så sendes ud til høring sidst i august. Sådan!

Men ak og ve. Der var en statsminister, der udskrev et valg, og derfor blev det »færdige« lovudkast lagt i ministerens fryser. Da valget var overstået og den stort set samme regering fortsatte, blev udkastet taget op igen. Men der må så alligevel være sket en eller anden form for »nedbrydning« i fryseren, for meldingen er nu, i skrivende stund, at lovforslaget alligevel ikke kommer med på det program af love, som regeringen fremsætter i den kommende samling. Så nu er vi faktisk helt frustrerede!

Med hensyn til forarbejdet vedrørende lovrevision så fremsatte jeg allerede i årsskriftet for 1986 nogle tanker og realiteter vedrørende revisionen. De står stadig for min mening om sagen, men desværre er der ikke helt enighed om denne sag.

Det har været en skuffelse at erfare, at HUSHOLDNINGSLÆRERFORENINGEN ikke er indstillet på en egentlig grendeling af studiet, men vil bevare bredden i uddannelsen.

Det har næsten været en endnu større skuffelse, at der fra samme forening er meget lidt interesse for at benytte lejligheden til at koble uddannelsen sammen med en kompetancegivende videreuddannelse, f.eks. på Specialkursus, således at der kan anvises husholdningslærere en direkte vej til KANDIDATUDDANNELSEN.

Men helt bortset herfra, så arbejdes der med videreuddannelsesplaner af ovennævnte karakter. En ældgammel sag!

Efterårs-
semesteret
1987

Som nævnt i indledningen til denne beretning blev optagelsen i juli måned nærmest en katastrofe. Der var kun 21 ansøgere med 1. prioritet den 1. juli. I ren panik satte jeg en noget provokerende annoncekampagne i gang, og det gav resultat. Den 15. august havde vi 40 studerende til 1. semester. Og det ser faktisk ud til at være et engageret og velfungerende hold. Men vi mangler endnu et klart svar på, hvorfor de 40 ikke var der den 1. juli. Er uddannelsen alligevel ikke særlig kendt? Er det vor provinsielle placering, eller hvad. Jeg håber nu blot på, at situationen var en eengangsfest, at vi næste gang får ansøgere uden at »kompromittere« os.

Semesteret er kommet godt i gang, medens dette skrives er vi ved at lægge sidste hånd på en TEMADAG om økologiske dyrkningsmetoder, distribution af økologiske produkter m.v. Og der er annonceret både med en novemberfest og et fætterbal, så der er skam aktiviteter.

Om vores kære REGENSKANTINE vil jeg fortælle separat senere i denne beretning.

Lærerrådet

Som allerede nævnt tog vi i januar afsked med Åge Hovmand og Ulla Hardt. Men langt mere sørgmodigt var det i november 1986 at deltage i bisættelsen af Inga Kristoffersen i Bagsværd kirke. Else og jeg besøgte hende i september måned. Det var en sygdomsmærket, men afklaret Inga, der havde gjort op med sin sygdom, og nu tog de sidste måneder sammen med sine kære. En stærk personlighed, et retlinet menneske af et særligt format. Een som vi lærte meget af.

Fra februar 1987 blev Hanne Woller (Ankerhus) ansat i den stilling, som blev ledig ved Åge Hovmands fratræden. Fagområdet blev omrokeret således, at fagområdet for Hanne Wollers stilling nu er madlavningslære og levnedsmiddellære/analysearbejde. Kemien blive nu varetaget af Hanne Christoffersen og Niels Holmquist i forening.

Vi fik i forårssemesteret Sigrid Willadsen til at vikariere i diætetik, og derfor har vi først fra august 1987 ansat en ny lærer i Ulla Hardts

sted, nemlig Hanne Bøgholm Hansen (Ankerhus 1979), der har samme uddannelse som Ulla, ernæringslinien fra Oslo og diætetikeruddannelsen fra Gøteborg. Vi har også fra august 1987 fået ny timelærer på 4. semester i dansk, cand. mag. Anette Hansen.

Her har vi nu en god fast stab, der »forny«s hvert efterår, når en efg-elev bliver færdiguddannet, og en ny tiltræder. I dette efterår er Lene Jæger blevet færdiguddannet, og tiltrådt pr. 1. oktober er Dorthe Olsen, her fra Sorø. Både Lone Hansen, der har haft et barselsvikariat her indtil juni og Lene Jæger er nu ansat på Vestsjællands Amtskommune.

Som medhjælpere under ordningen for langtidsledige har vi haft Lene Hemmingsen og Dorthe Spaniel i administrationen, og hos pedellerne først Villy Lisbæk og nu i denne tid Knud Erik Christoffersen.

Pedellerne klarer jo foruden seminariet og husholdningsskolen, både den ret omfattende »kostafdeling« samt hele kollegiet Abildgården, dog således, at kollegiet har en pedel på deltid, som sorterer under Leif Hansen.

Denne institution har jo fungeret som selvstændig enhed siden kantinecirkulæret trådte i kraft, men i forårssemesteret viste omsætningen et katastrofalt fald! Der blev oparbejdet et underskud, og vi måtte lukke forretningen pr. 1. juli.

Kantineleder Jenny-Ann Jensen var heldig og fik nyt job, og nu forsøger vi at køre kantine videre som »kaffestue« med frivillig betjening fra de studerende selv. Det fungerer, men hvor længe?

Denne aktivitet har vi udvidet i dette år. Pr. 1. februar lejede vi bestyrerboligen til det tidligere mejeri HØJBRO, hvor der blev indrettet 7 værelser. Herved har vi over 40 værelser at udleje, og det kunne se ud, som om vi havde taget munden for fuld, før vi havde faktisk ledige værelser i forårssemesteret. Samtidig var Dansk Flygtningehjælp i en desperat situation med mangel på boliger til en gruppe palæstinensere. Vi lejede 4 værelser ud til disse flygtninge i perioden fra marts til august. Det gik på alle måder godt, bortset fra at vi desværre havde et grimt misbrug af automattelefonen eet af stederne.

Hanne Christoffersen deltog i maj måned i den 5. Europæiske Ernæringskongres i Warszawa, Polen. Karen Jørgensen har deltaget i flere kurser om institutions- og industriel rengøring, og i juni måned var vi en hel gruppe af lærere, der deltog i levnedsmiddelstyrelsens

Admini-
strationen

Regens-
kantine

Kost-
afdelingen /
værelses-
udlejningen

Udadvendte
aktiviteter

seminar om danskernes kostvaner efter Levnedsmiddelstyrelsens store befolkningsundersøgelse.

Der har desuden været afholdt kursus i litteratursøgning via EDB, og et kursus i vejlederrollen. Det sidste var et fælles kursus for de to seminarers lærere.

I det år, der er gået, er de nye statutter for Specialkursus i Husholdning ved Århus Universitet trådt i kraft. Jeg har indvilget i at fortsætte i endnu en periode og blev genvalgt som formand for repræsentantskabet og ligeledes formand for det uddannelsesråd, der gennem kvartalsvise møder virker som støtte for den daglige ledelse af institutionen.

Inspektør Ninna Kiessling, der for øvrigt har afløst mig som medlem af NHH's styrelse, arbejder nu sammen med denne styrelse på at få etableret en husholdnings- og forbrugerøkonomisk linie under NHH, placeret på Specialkursus i Århus.

Jeg vil med denne beretning om året 1987, som jo også omfatter en del af 1986, også gerne sige en stor tak til alle, der i perioden var i berøring med ANKERHUS Seminarium, jo, 85-året blev også et godt år.

Året 1987 på husholdningsskolen

ved Nanna Hørliück Hansen

Så er der igen gået et år på Ankerhus Husholdningsskole – et godt år med mange forskellige aktiviteter.

Der har været mange aktiviteter på skolen såvel i undervisningstiden som i døgnets øvrige timer. Bygningsreparationer og byggeplaner har taget en del af min tid, og vi har gjort klar til at arbejde efter den nye tilskudslov, der træder i kraft fra januar 1988.

Sundhed og miljø har været overskriften i aviser mange gange i det forløbne år – og Folketinget har drøftet disse emner. Det er naturligvis dejligt, at netop nogen af de emner, som vi beskæftiger os med og lægger stor vægt på også er aktuelle i debatten. Det er et problem, at vi ikke markerer os nok, og at ikke alle unge føler disse fags aktualitet. Mange unge i dag satser på, så hurtigt som muligt at stå i kø til en erhvervsuddannelse i stedet for at tænke på egen udvikling, men jeg tror, at også dette igen vil ændre sig, når der er plads til alle unge uddannelsessøgende. Flere skoler føler i dag en mindre søgning til almen kurserne.

1987

Der har i det forløbne år været afholdt 2 konferencer om husholdningsskolerne i fremtiden. »Husholdningsskolernes idegrundlag og tanker«.

Efteråret forløb godt med mange forskellige aktiviteter bl.a. praktikværttag for EFG eleverne, og derudover havde skolen besøg af forskellige skoler og foreninger.

Almenholdet opførte til deres »forældre-aften« et teaterstykke – det var morsomt, og alle elever var aktive i forbindelse med underholdningen. Senere blev det vist for skolens elever med lige så stor succes.

De andre år har alle elever forladt skolen til jul – men for første gang i mange år kunne vi sige på gensyn til 10 mdrs. kurset – det er dejligt at se eleverne igen efter jul.

5. januar ankom 32 køkkenledere, 48 EFG-ere, og desuden fik vi et par nye elever på 10 mdrs. kursus. Ankomsten blev præget af håndværkernes opstilling af container og stilladser, idet december, januar og februar måneder blev brugt til udskiftning af tag på Villaen. Taget

EFG elever – Januar-april, september-december 1987.

var ikke helt færdigt i februar på 85 års dagen. I juleferien fik vi ny trappe og bedre ventilationsanlæg i GRØN og SORT.

1987 –
Forår

De tre elevhold arbejdede godt, og vi havde mange spændende arrangementer udover skolefest og fællesarrangementer. Blandt fællesaftnernes emner skal som noget nyt nævnes: Orientering om bøsser og lesbiske, en forening af 1948. Det blev en meget god aften, som gav anledning til mange givtige diskussioner.

De forskellige holds temaer, emner og fag blev brudt af en dejlig dag om »miljø«. Et panel fremsatte synspunkter omkring landbrug og gartneri set fra alm. produktionsformer og økologisk genbrugssynspunkter. Alle skolens elever og lærere deltog i denne udbytterige og spændende dag.

Efter mange diskussioner og møder gennemførte skolen fra maj noget nyt: En miljøvenlig husholdning – således at vi i dag har en klart formuleret kost- og miljøpolitik, som går gennem hele undervisningen.

Kostpolitikken bygger på kostpyramiden og de fem kostråd:

- Vi vælger økologiske sæsonvarer.
- Vi har mindst 2 vegetardage om ugen.
- Vi bager vores eget brød af økologisk dyrket mad.

- Vi begrænser kødforbruget og vælger kødpålæg af høj kvalitet.
- Vi spiser mange grøntsager, kartofler og brød til måltiderne.
- Vi spiser hjemmelavet marmelade, frysetøj m.m.

Øvrige hensyn

- Vi afleverer affald til genbrug.
- Vi vælger miljøvenlige vaske- og rengøringsmidler og undgår overdosering.
- Vi benytter genbrugsmaterialer.
- Vi sparer på engangsmaterialer.

Almenholdet var på tur til Blåvand, hvor de boede i mit sommerhus og et andet lejet sommerhus. De besøgte mange steder på Vestkysten i de 4 dage, de var afsted.

Det var skolens første 10 mdrs. kursus, og vi var meget glade for eleverne og for at have dette lange kursus – eleverne var dejligt forskellige, og vi nåede langt i samarbejdet og rent fagligt.

Almenholdet ankom sidst i juli måned, og allerede efter en uge var de på cykel-/hyttetur. En god begyndelse på kurset, og vi glæder os til de næste 5 og 10 måneder.

10 måneders hold 1986/87.

Februar 1987. – 85 år for skolens start.

EFG – Januar-april, september-december 1986, maj 1987.

Køkkenlederne ankom først i august. Og i hele august måned var der god plads på skolen, fordi vi først skulle modtage EFG elever den 06.09.87.

Først i september deltog 16 køkkenledere og almenelever samt 2 lærere i pramdragermarch arrangement på Silkeborg Husholdnings-skole. Det blev en fin tur med godt sammenhold, og vore elever og lærere klarede som den eneste skole at gennemføre med alle deltagere – vi var stolte og fejrede gruppen, da de kom hjem.

EFG eleverne havde forældredag i oktober – det var dejligt, at så mange deltog. Desværre var jeg forhindret p.g.a. årsmøde i FaHH.

I august måned var der derfor ikke så mange valgfag. Svømning og førstehjælp var obligatorisk udover selvfølgelig de faste fag.

Fra september har vi haft mange valgfag, men det er blevet bestemt, at alle elever skal have mindst 1 »motionsfag« om ugen. Vi finder det meget væsentligt, at alle får rørt sig, og vi glæder os til bedre muligheder fremover.

Vi har i dette efterår ikke afholdt en tværfaglig uge for hele skolen, men har i stedet haft 2 emnedage for alle på skolen. Den første omhandlede sundhed, og vi havde alle en fin dag med »motion« i salen

Køkkenlederelever januar 1987.

Almen august 1987.

for alle, både elever og lærere, hvorefter vi hørte om alternative behandlingsformer, og hvordan man selv kan gøre noget for egen sundhed. Den anden temadag drejede sig om Sydafrika og ANC. Efter foredrag og diverse aktiviteter for at indsamle penge sluttede vi af med middag og kunstneriske indslag fra Sydafrika samt diskotek. Vi havde inviteret andre skoler – men desværre kom kun en skole. Dagens udbytte blev 4.400 kr. til ANC. Begge temadagene var meget omfattende, og vi blev rystet godt sammen.

I december 1986 forlod Heidi vores kontor for at »flytte« ned på Sorø Husholdningsskole. Nu er Heidi højskoleelev.

Anne Wittrock blev pr. 1. august ansat som køkkenleder på en nyoprettet efterskole – Lene Hemmingsen har overtaget hendes arbejde. Lene har tidligere hjulpet os.

Ansatte Helle Laursen rejste 01.11.87 til Kolding for at arbejde på Kolding Højskole.

Tillykke med de nye job og tak for godt samarbejde til både Heidi, Anne og Helle og velkommen til Lene.

Susanne Hovmand måtte desværre meddele, at hun ikke kunne undervise dette efterår p.g.a. en meget besværlig graviditet. Susanne

er først klar til undervisning igen fra sommeren 1988, men har det godt igen efter nogle drøje måneder. I stedet har Solvejg Jørgensen overtaget Susannes arbejde midlertidigt.

Ankerhus Husholdningsskole tilbyder også i 1988 nogle korte kurser:

1. Kurser i økonomi. Lavet af køkkenledere. Kurset giver bedre muligheder ved ansættelser senere. Kurset får Fællesudvalgets stempel.
2. Kurser for kantinepersonale I og II.
3. Kurser for husmødre.

Skolen har fået mulighed for at få statslån og begynder først i november på et stort byggeri. Vi får aktivitetsshal, sylokale og nyt hygiejnelokale samt ny indgang med gode opholdsmuligheder. Vi glæder os meget, til det står færdigt, men desværre bliver byggeperioden nok barsk, da vi skal bygge mellem eksisterende bygninger og ovenpå pavillonen.

1987 har været et dejligt år med mange gode oplevelser bl.a. takket

Korte
kurser

Byggeri

Køkkenledere august 1987.

være aktive elever og kostskoleudvalg, som har været arrangør af en del aktiviteter.

Mange tak til alle medarbejdere (lærere og andre ansatte).

Silkeborg pramdragermarch.

ELEVSKRIFTET 1986

Desværre kom billederne af elevholdene i 1986 ikke med i årsskriftet. Derfor er billederne her nu – undskyld!

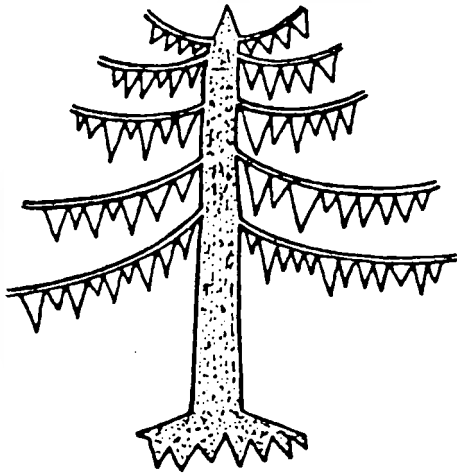
Almen 5 måneder januar 1986.

Afsluttende køkkenledere maj 1986.

Almen 5-10 måneder. Underholdning på forældreaften november 1986.

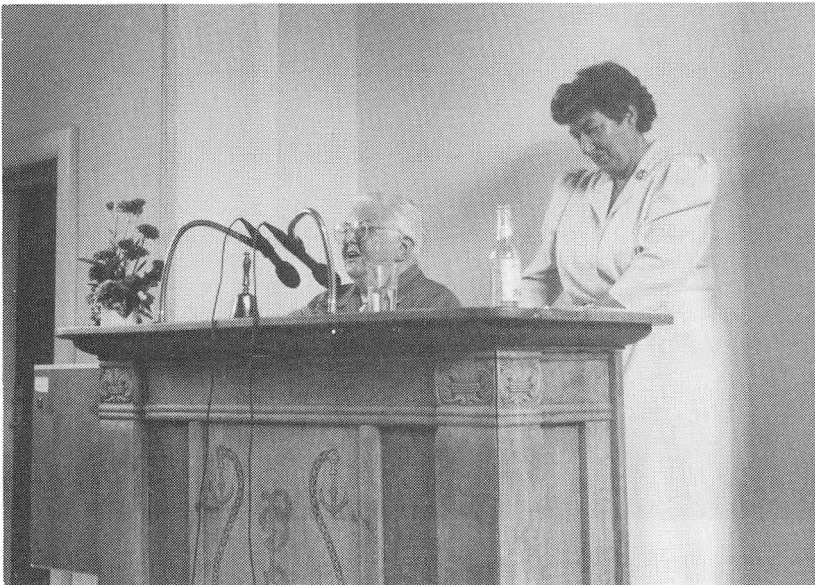

Jubilæum – Elevmøde 1987

En festlig dag tog sin begyndelse ved åbningen af jubilæums – elevmødet 1987 til tonerne af »Vel mødt til fest under høstens himmel«. Henny Bjerre Christensen bød velkommen og hyldede traditionen tro de jubilarer, der var blandt de ca. 140 medlemmer, som deltog i elevmødet. I år var Mary Petersen 60 års jubilær og Julie Rasmussen og Rebekka Jørgensen 50 års jubilarer til stede.

Henny Bjerre Christensen holdt derefter jubilæumstalen. Denne bringes i fuld længde et andet sted i bladet.

Efter det historiske vue fra Elevforeningens begyndelse til i år 75 år efter, blev forskellige enkeltheder trukket frem af Sigrød Sejerø Olsen, som på en fin måde besvarede spørgsålet: »hvorfør blev jeg medlem af Elevforeningen« og forresten har været det i 51 år. Svaret på spørgsmålet var: »det gjorde man dels for skolens skyld og dels for de mennesker, der var knyttet dertil«. Det kan ikke undre, at der ved et

sådant nostalgisk tilbageblik blev mindet mange pudsigheder og mange mennesker, der har været med til at starte Ankerhus, nemlig Magdalene Lauridsen, Folmer Dam og mange tro medarbejdere, bl.a. Thea Rasmussen og Julle. Elevforeningen er disse mennesker taknemmelig, for uden dette arrangement – ingen medlemmer – ingen elevforening.

Henny Langkjær berettede meget interessant om Magdalene Lauridsen. Fru Langkjærs far var bygmester, og som bekendt byggede fru Lauridsen meget på Ankerhus. Derfor var hun en hyppig gæst i fru Langkjærs barndomshjem. Senere blev fru Langkjær uddannet husholdningslærer og fik meget med fru Lauridsen at gøre. Vi høre bl.a. om fru Lauridsens specielle måde at virke som arbejdsformidler på. De unge lærerinder fik efter endt uddannelse først en plads udenbys, og senere blev de bedste hentet tilbage til Ankerhus igen for at medvirke til at føre fru Lauridsens ideer ud i livet. Sådant kom husmoderuddannelsen i gang i sognekøkkenet, og sådant startede maddemonstrationerne i omliggende sogne. En lærer, et klapbord, en primus m.m. blev i Taxa sendt rundt til velbesøgte møder. Meget er ændret

Elevmødet 1987.

Elevmødet 1987.

siden, men en del af det gamle er bevaret. Det kan nævnes, at fru Lauridsens demonstrationsbord i dag pynter og gør nytte i et klasseværelse på husholdningsskolen.

Til endnu en markering af jubilæet underholdt en gruppe af Chorus Soranus med dejlige danske sange, alle sange, der på en eller anden måde har tilknytning til Sorø. Det er en hel speciel oplevelse at høre og se de dygtige sangere og deres dirigent, Knud Vad.

Efter de vidunderlige sange overlod formanden ordet til Hanne Marie Motzfeldt, som i sin høje alder af 87 år magter som ingen anden at fortælle om »gamle dage«. Dette indlæg var koncentreret til forholdene omkring 1912, hvad der rørte sig i tiden og særlig vilkårene for tjenestepiger og husassistenter. Det blev heller ingen skuffelse denne gang. Frk. Motzfeldt underholdt morsomt og festligt, og hun fortjente virkelig det store bifald fra salen. En sætning fra hende: Når noget går til grunde – vokser andet frem – blev ord, vi alle kunne tage med derfra, og ord som blev brugt af andre talere i løbet af dagen.

Den afsatte tid var ved at være brugt, men Gustav Nedergaard formåede at give en hurtig gennemgang af Elevforeningens underhold-

»Ankerhushaven« overrækkes til elevmødet.

ningsmæssige side i de forløbne 75 år. Gustav Nedergaard mindedes alt fra skuespil og revy opført af skolens elever til botaniske udstillinger og sluttede med en opfordring til forsamlingen om, at »vi selv igen gør noget ved underholdningen« efter at vi i en periode er blevet underholdt af professionelle.

En festlig gruppe af spillemænd fra »Flyvehavre« trådte nu ind i salen, og forsamlingen fulgte med ud i det fri akkompagneret af spillemændene. Turen gik rundt om Mor Magda Stenen, videre omkring ved husholdningsskolen til stedet bag hovedbygningen, hvor Elevforeningens gave – et lille haveanlæg, Ankerhushaven – er anlagt og skulle overrækkes.

Haven er anlagt med gangsten, bænke og en smuk stentøjsfontæne i midten. Anlægget er tegnet af landskabsarkitekt Torben Michelsen og fontænen udført af kunstneren Betty Engholm. I indvielsestalen rettede Henny B. Christensen en stor tak til kunstnerparret og Sorø Spare- og Laanekasses Fond repræsenteret ved Henning Malmberg samt ikke mindst til de medlemmer, der med deres bidrag har gjort sagen mulig. Endvidere håbede formanden, at Ankerhushaven må blive brugt meget af nuværende og kommende elever, som et hyggeligt slappe-af-sted.

Herefter delte medlemmerne sig til henholdsvis seminariet og husholdningsskolen for at indtage frokost. Og traditionen tro gik snakken og »kan du huske« godt begge steder, så godt, at der som sædvanlig kun var en lille skare, der havde tid til at deltage i generalforsamlingen.

I sin beretning orienterede formanden om nyordningen m.h.t. tidspunktet for elevmødets afholdelse, som nu er fra kl. 11-ca. 16. Der er fra mange sider stor tilfredshed med denne ændring. Tiderne skifter – vi må være med i tiden. Det må vi også i elevforeningen søge at leve op til.

Det meddeltes, at Elevforeningen havde tilsluttet sig registrering i Sorø Lokalhistoriske Arkiv.

Som sædvanlig var der lagt blomster på gravene i Pedersborg.

I år var Inge Christensen på valg, hun blev genvalgt.

Nyvalgt blev Marianne Hauritz (almen og efg) som suppl.

Kassereren fremlagde regnskabet og meddelte, at p.g.a. haveanlægget var foreningens kapital faldet til 20.000 kr., men foreslog alligevel i jubilæumsåret kontingentet uændret. Dette blev vedtaget.

Til slut vil bestyrelsen rette en tak til alle, som bidrog til en festlig og minderig dag.

Vel mødt og på gensyn **1. lørdag i sept. -88.**

Kirsten Lillelund Sørensen.

Desserten var en kæmpekage med jubilæumstallene og Ankerhus, skabt af Inger Bødker, lærer på seminariet.

Jubilæums-festtale 5/9-87

Ved Henny Bjerre Christensen

Når høsten er i lade
og frugten rød om kind,
da byder vi så glade
dens børn til skolen ind,
da stævner unge, gamle
mod Kongebroens sus,
sig end en gang at samle
omkring vort Ankerhus.

Velkommen skal I være,
hvem så I siden er,
I bar vor skoles ære
– nu frydes vi med jer
ved mødets frie glæde,
ved latter og ved skæmt,
ved på den plet at træde,
som aldrig bliver glemt.

Velkommen her tilbage,
velkommen i vort lag,
vi mindes svundne dage
ind under skolens tag.
Lad mindets stemme klinge
fra hjertets dybe grund,
og lån vor stræben vinge
ved lyst i festlig stund.

Det er i sandhed jubilæernes år på Ankerhus.

Det er 85 år siden, fru Lauridsen byggede villaen »Gl. Ankerhus«
og flyttede ind der med sine første elever.

Det er 80 år siden, Husholdningsskolen oprettedes, og ligeledes 80
år siden dr. Steen kom til Ankerhus.

Det er 75 år siden, P. Dam oprettede sit Forskoleseminarium.

Det er 75 år siden, Elevforeningen blev stiftet.

Det er 70 år siden, fru Lauridsen tilbød at nedlægge Husholdningsseminariet for at fremme en nyordning af uddannelsen af Husholdningslærere.

Det er 70 år siden, fru Ulla Pedersen blev elev på Ankerhus.

Det er 70 år siden, man ved årsmødet måtte tænde karbidlamper og stearinlys – derefter fik skolen elektrisk lys.

Det er 70 år siden, frk. Ingefred Juul Andersen, Husholdningslærerforeningens og elevforeningens tidligere formand, var elev her.

Det er 65 år siden, frk. Marie Andersen blev leder af Peter Dams børnehave.

Det er 65 år siden, Folmer Dam med sine rige pædagogiske evner blev lærer ved skolen.

Det er 60 år siden, fru Lauridsen blev undervisningsministeriets konsulent i ungdoms- og aftenskolen.

Det er 55 år siden, fr. Margaret Lauridsen overtog ledelsen af et 5 mdr.s kursus i skolekøkkenet.

– Og som det sidste, jeg har kunnet finde: – Det er 15 år siden, Nanna Hørlück blev forstander på Husholdningsskolen.

Da elevforeningen på sommermødet 1912 blev dannet, var formålet klart, som det er i dag – en forening, der skulle være bindeled mellem skolen og gamle elever. Midlet skulle være et årligt møde og udsendelse af årsskrift ved juletid.

Jeg tør godt i dag sige, at ideen var god, og den fungerer stadigvæk, selvom der selvfølgelig gennem årene, der er gået, er foretaget visse justeringer.

Et årsmøde er en opmuntring til at virke fremover for en god fælles sag. Et årsskrift – en oplysning om det spændende, rige liv der leves på Ankerhus og om de mange opgaver, der her tages op.

Foreningen startede med 170 medlemmer og steg jævnt i årene op til ca. 1100. Kontingentet var i starten 2 kr. pr. medlem. I 1948 steg kontingentet til 3 kr. + 25 og 50 øre til porto. 25 øre til dem, der forudbetalte og 50 øre til dem, der efterbetalte.

I de første 5 år var foreningens regnskab negativt med en gæld på ca. 200 kr., men allerede i 1918 var den gældfri, og det har så i årene vist sig, at vi har været ret gode til at passe vor økonomi. Det er blevet

til, at vi mange gange har vist »flaget« ved skolens mærkedage.

I 1929 tilskud til »Fonden til støtte til oprettelse af skolekøkkener på landet«. I 1932 overræktes foreningens nål – et lille anker – i guld til Mor Magda.

Ved jubilæet i 1937 (35 år) overræktes silkefanen, som senere i 1962 ved 50 års jubilæet blev fornyet. I 1945 1700 kr. til Feriehuset og maleri af Mor Magda. I 1964 maleri af Folmer Dam. Begge billeder af samme kunstner, nemlig Stefan Viggo Pedersen.

I 1973 ved 100 års dagen for Mor Magda, mindstenen herude i indkørslen. I 1974 indførte vi legaterne til skolens to afdelinger. I 1977 og 1980 blev det til malerier af Sorø-kunstneren Øbro, og nu i 1987 ... ja, det gemmer vi til lidt senere på dagen.

Foreningens formand var fra starten frk. Sejerø Olsen, men i 1915 blev Margrethe Pedersen (Hadsten) valgt til formand, og dette forblev hun i mere end 40 år, da Margaret Lauridsen overtog posten i 1955 og frem til 1961. Nu valgtes Ingefred Juel Andersen, og i 1971 overtog jeg formandsposten, da Ingefred Juel Andersen afgik ved døden.

Elevforeningen har siden 1931 haft sæde i institutionens bestyrelse, dels ved Ingefred Juel Andersen og siden 1971 ved undertegnede, der overtog formandsposten efter Folmer Dam i 1973.

Siden hen i 1975 indvalgte yderligere et medlem fra Elevforeningen, nemlig Margrete Spanggård. Jeg syntes godt, at vi som elevforening kan være lidt stolte af denne placering i institutionens bestyrelse, hvor vi efter bedste evne har prøvet at fylde vor plads.

Foreningens love har også gennem årene gennemgået visse ændringer i forsøg på at tilpasse sig tiderne.

Elevmøderne har været gennemført i hvert af de 75 år på nær en undtagelse, nemlig i 1943, hvor datoen den 29. august gjorde det umuligt at samles.

I gamle dage – altså i begyndelsen, da var det tider. Elevmødedeltagerne var på M.L.'s opfordring skolens gæster, og man holdt møder i 2 dage. Ved gennemlæsning af årsskrifterne mærkes helt tydeligt, at det altid har været en af de helt store dage på Ankerhus. Alt blev skrubbet og skuret, haven blev endevendt, gæsterumsdørene slået op og meget andet. For Mor Magda var på disse mødedage en fantastisk opmuntring og »vitaminindsprøjtning« til de kommende arbejdsdage.

Som der står skrevet et sted:

Vinterasters – Sommerasters i mange farver.

Vinterpiger – Sommerpiger, her på skolen traver, strålende, glade og med glimt i øjet, har de atter et led i vor række føjet.

I 1941 gik man over til 1 dags møde. Dog mødtes mange dagen før.

Menuen var i mange år: Flæskesteg og rysteribs. Fra 1950 til 1970 var der igen 2 dages møder, efter den tid har vi så haft 1 dags møder. Sidst i 60'erne toppede deltagerantallet til møderne med ca. 250.

I 1970 måtte rektor Nedergaard meddele, at det ikke mere var mulighed ud af skolens budget at tage pengene til elevmødernes afholdelse. Eleverne sagde også fra med hensyn til bespisning og hjælp i øvrigt. Man ville have betaling for udført arbejde. En epoke var slut – mange var nok bekymrede og uforstående, men vi fandt nye veje, og elevmøderne måtte fra nu af hvile i sig selv.

For et par år siden ændredes møderne endnu en gang, og festmiddagen om aftenen blev til frokost (på medlemmernes opfordring).

Årsskrifternes betydning har været og er op til i dag uvurderlige. Vi har i dette værk en historisk beretning, dels om foreningen, men i endnu højere grad også om Ankerhus og alle personligheder i og omkring denne institution. Det er forøvrigt også en beretning om små og store ting i husholdningssagens historie. Ting som ikke er beskrevet andre steder, tør jeg sige, om alt hvad M.M. startede, om den sære kemi, syltningen, havens betydning, om husholdningsforeningerne, om tanker i en rationaliseringstid, betydningsfulde udnævnelser om stien på Ægir, om rejser og de pragtfulde artikler »Siden sidst« (nu Noter og Nyt) – og »De, der gik bort«.

Endvidere M.M.'s små hip og andet som f.eks. dette fra 1930:

Under Forhandlingerne ved Aarsmødet om en økonomisk og sundhedsmæssig Kostordning, udtalte Fru Lauridsen et Varsko mod den tiltagende Fabrikation af Frugtvin i Hjemmene. Hun fremhævede Faren ved at lade de langt fra ufarlige Frugtvine, der kan indeholde fra 4 til 14 % Alkohol, altsaa mere end Bajersk Øl, blive almindelige Drikke, navnlig af Hensyn til den opvoksende Slægt, saa denne kan faa Smag for Spiritus og derigennem en Vane, der kan blive skæbnesvan-ger baade personlig og økonomisk.

Og ligeledes fra 1936:

Paa Spørgsmaal
fra Danske Kvinders Ædruelighedsraad

– Hvorledes mener De, at man bedst kan standse de sidste Aars tru-ende Stigning i Alkoholforbruget i vort land?

1. Gennem Oplysning og Agitation mod Spiritusforbruget navnlig blandt de Unge.
2. Dernæst maa der gennem Tale og smaa koncise Artikler fastslaaes, at
  - a. hjemmebrygget Frugtvin *er* berusende,
  - b. at Ædruelighed maa *være* en Æressag.
3. Ved Lov at forbyde Automobilførere at nyde Spiritus.

Magdalene Lauridsen.

Fra 1934 fra artiklen »Årets små oplevelser« kan man bl.a. læse:

Og saa har vi næsten haft en hel Epidemi med Syning af Rejselagener, de gik for det første ind i Spareudstyret, og saa gav de jo ogsaa Udsigt til et extra Velkommen, naar man kom med Kammerater hjem i Ferien uden at behøve at bebyrde Husets Linnedskab og Vask, saa vi siger, lad den »Epidemi«, den Ide, som vist oprindeligt stammer fra frk. Reppien, gaa videre, ja lad gaa videre.

Ja, Aaret har været skønt, men ogsaa snurrigt. – Tænk, 11 af 1ste Aars Elever har været inde og spille Fodbold i Akademihaven i vel-dædigt Juleøjemed og vandt 5 Maal mod 1 fra de kvindelige Roere – og Roserne og Morgenfruerne blomstrede paa »Fandens« Fødselsdag, December-Terminsdag – og Æbletræerne i den gl. Have staar hængende fulde af Dumelows Seedling, nu lige op mod Jul.

Men det nye bornholmske Husovre ved Gaarden, der skal rumme Modelkøkkenet, Landsbyens Skolekøkken bliver dog sikkert det mærkværdigste med sit mægtige Undervisningsbord, der kan bruges til alt muligt, med sine schweiziske Vaskekummer, med sine Køkkenbokse, Opvaskeborde o.m.a. – som dog skal ses. Vi holdt Rejsegilde Lørdag Aften, tændte alle vore Lys til Ære for Haandværkere og Arbejdsfolk, der atter havde gjort et godt Arbejde paa Ankerhus. – Travle Mænd bygge Kirke – travle Koner bygge Skoler siger manovre i Jylland, derfor siger vi det ogsaa her – og det staar i Køkkenet.

M.

Man kan til slut spørge sig selv: Har en elevforening i 1987 overhovedet nogen berettigelse?

Der er så meget, der frister i dag, og vi har alle åh, så travlt.

Mit svar er klart et ja!

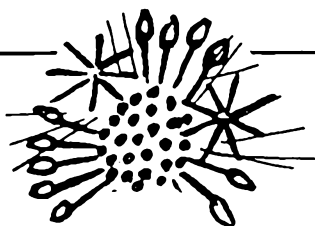
For de fleste mennesker står deres skolegang som noget særligt, og

årene på Ankerhus var noget særligt. Vi er mange, der har brug for at mødes omkring vor gamle skole og dens lærere. Det er rart at vide, at foreningen er der, det har årene også vist. Jeg er også så naiv at mene, at institutionen har brug for os som en slags bagland – så vi fortsætter ufortrøvet frem mod de 100 år.

Til slut vil jeg gerne rette en stor tak til det samlede Ankerhus, der altid beredvilligt slår dørene op og tager imod os. Som en gammel elev engang i tyverne sagde ved et elevmøde: »Vi er taknemmelige for, at vi er velanskrevne, når vi kommer fra Ankerhus, såvel i vort eget lille land, som når vi kommer længere ud, og vi er ikke mindre taknemmelige for, at vi altid har hjemfølelse, når vi vender tilbage hertil«.

Tak til alle jer medlemmer, der gennem de mange år har stået vagt om denne forening. Uden jer havde vi ikke været noget.

Tak til bestyrelsesmedlemmer gennem årene, og med ønsket om en lys, god og succesrig fremgang for Elevforeningen Ankerhus siger jeg hjertelig tillykke med de 75 år.

TAK

På Elevforeningens vegne vil jeg gerne takke alle gamle elever, der ved at støtte jubilæumsfonden gjorde det muligt for os at fuldføre vort projekt »Ankerhus-Haven«, som overrakte den samlede institution Ankerhus, i anledning af Elevforeningens 75 års jubilæum.

Henny Bjerre Christensen.

Elevforeningen og Gustav Nedergaard med barnebarn og Bente Jegstrup.

Gustav Nedergaard 60 år

Gustav Nedergaard fyldte 60 år den 20. juni 1987.

Rektor havde selv ønsket, at denne dag blev fejret som en privat mærkedag og holdt morgen- og eftermiddagskaffe i salen.

Mange studerende, nuværende og tidligere lærere, bestyrelsesmedlemmer, familie, venner og personer udefra havde vej til Ankerhus denne formiddag for at lykønske Gustav Nedergaard, der modtog mange rosende ord og gaver ved denne lejlighed.

Elevforeningen ønskede sammen med institutionen tillykke og overrakte et par havekrukker udført af kunstneren Betty Engholm – i dagens anledning »tilplantet« med økologisk rødvin.

Blandt gaverne vakte specielt husholdningslærer Bente Jegstrup's kagehus stor opmærksomhed.

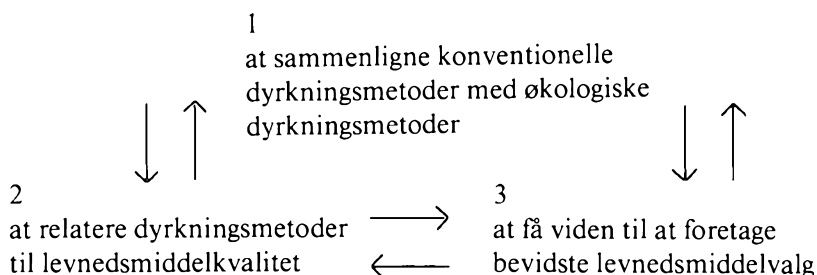
Årsskriftet ønsker hjertelig tillykke med ønsket om mange gode år fremover.

Henny Bjerre Christensen.

ØKODAG

Den 11. marts i år var hele husholdningsskolen samlet til temadag omkring et af tidens aktuelle emner: ØKOLOGI.

Det overordnede mål for dagen lød således:

Forud for dagen lå et omfattende arbejde med sammensætning og indhentning af accept fra paneldeltagere, med hver deres indgangsvinkel til emnet. Det lykkedes at samle et meget kompetent panel, bestående af seks medlemmer, der på bedste vis sørgede for stort fagligt udbytte til forsamlingen.

I nedenstående oversigt over paneldeltagere vil navn, stilling og tildelt opgave blive nævnt:

Maren Korsgaard, Konsulent for økologisk jordbrug:

– Definere og beskrive økologisk jordbrug. – Definere og beskrive biodynamisk jordbrug.

Jette Larsen, Forsøgsleder – Institut for Grøntsager:

– Beskrive forsøg med og udvælgelse af grøntsagssorter.

Bo Pedersen, Redaktør på forbrugeravisen »Jordforbindelsen«:

– Beskrive kontrolmetoder af økologiske varer. – Aktuel lovgivningsmæssig orientering.

Rikke Clausen, Stud. agro:

– Sammenligning af forskellige dyrkningsmetoder og deres indflydelse på produktets kvalitet.

Peter Holmelund, Planteavlskonsulent:

– Beskrivelse af konventionelt drivhusgartneri. – Beskrivelse af drivhusgartneri med biologisk bekæmpelse.

Som antydnet i ovenstående liste blev indledningen mangeartet, og basis for elevernes spørgelyst var dermed lagt i panelets indledende runde. Her skal blot refereres enkelte udtalelser, som fangede tilhørernes interesse:

– forbrug på landsplan pr. år af plantebeskyttelsesmidler: 7230 tons virksomt stof

– lavere nitratindhold i økologisk dyrkede grøntsager, 35 % lavere i rodfrugter, 54 % lavere i bladgrøntsager

– højere tørstofindhold i økologisk dyrkede grøntsager betyder bedre lagerfasthed

– højere C-vitamin indhold, højere biologisk værdi og lavere A-vitamin indhold i økologisk dyrkede grøntsager

– vitamin-, mineral-, fiber-, smittekim- og nitratindhold svinger meget afhængigt af høsttidspunktet (fra uge til uge), ligesom indholdet af giftrester i konventionelt dyrkede grøntsager er meget afhængigt af høsttidspunktet

– kontrol af økologisk dyrkede varer: alle varer skal følges af avlens navn og adresse hele vejen stikprøvekontrol opfulgt af rapport, oprindelseskontrol sikrer, at f.eks. et mølleri ikke har solgt mere mel, end der er gået økologisk korn ind, herunder regnskabskontrol, dyrkerens areal, leverancestørrelse – gælder til sidste pakkeled.

Den faglige del blev fulgt af den kulinariske, hvor jordens afgrøder var bragt sammen til en velsmagende vegetarisk middag.

Det blev en inspirerende dag, mange tanker blev sat i gang, og såvel på Ankerhus Husholdningsskole som ude omkring kan diskussionen gå videre om, hvilke krav vi vil stille til gode levnedsmidler.

På vegne af øko-gruppen

Bente Ladefoged.

Hilsen fra Island

Jette Arnold.

Efter 3 timers flyvning fra Kastrup var de første vulkaner under mig, og Keflavik lå forude.

Jeg var spændt på mit nye arbejde. Jeg havde fået arbejde på Landshospitalet i Reykjavik og skulle være økonomaassistent i diæt-afdelingen.

Med en baggrund som husholdningslærer og køkkenassistent og med en arbejds erfaring med undervisning af basisårselever og køkkenassistentelever gennem tre et halvt år besluttede jeg at få nye udfordringer og prøve noget nyt, så hvorfor ikke Island.

Mit kendskab til landet var ikke stort, og jeg spurgte alle, om de kendte landet mod nord, hvor det koldeste er navnet.

Og efter at have købt et par bøger var der ikke andet at gøre end at springe ud i det.

Island og Danmark ligner hinanden på mange måder og er alligevel utroligt forskellige.

Islændingene lærer dansk i skolen, men taler det ikke gerne. Islandsk er det gamle nordiske sprog, men ligner ikke meget dansk, så af og til opstår der nogle sprogproblemer, men dem løser vi hen ad vejen.

Island er 3 gange så stort som Danmark, men her bor ikke flere end i Århus, men her er 1.000.000 får, så fårekød er hyppig på madplanken.

Her er vulkaner, varme kilder, vandfald, jökull'er, heste og får. Jo, Island har meget at byde på, så på vore fridage har vi haft travlt med at rejse rundt og har da også set meget.

På vej hjem fra en tur til Vatnajökull, som er en stor ismasse på størrelse med Sjælland, kom vi forbi Myrdalssjökull, og midt i den er der en gammel vulkan, Katla. Byen Vik blev umiddelbart, jeg havde været der, afspærret, da man var bange for, at Katla ville gå i udbrud og derved smelte store mængder is og så skylle byen i Atlanterhavet, men Katla faldt til ro igen.

Undergrunden gør jo af og til opmærksom på sin eksistens her, og vi opdager, hvor store kræfter der er under os.

Landshospitalet, hvor jeg arbejder, er det største hospital her, og køkkenet laver mad til ca. 600 patienter og 600-800 på enkelte måltider, til bl.a. kantiner, børnehaver, plejehjem og et psykiatrisk hospital.

Selve køkkenet er åbent fra 7-20, og der er fast dag- og aftenhold. Køkkenet er 14 år gammelt og har udstyr fra Sverige og er godt udstyret.

Køkkenet har både central og decentral udportionering og opvask. Endvidere har hospitalet eget bageri, som bager alt brød selv, undtagen rugbrød. Mælkekøkkenet hører direkte under køkkenet og leverer mælke- og spædbørnsblandinger til hele hospitalet.

Kostplanen her ser noget anderledes ud end dem, vi kender fra Danmark, så det har været nyt for os med alle fiske- og lammeretterne.

Fisk serveres 4 gange i ugen.

Lam/får 2 gange i ugen.

Kød 2 gange i ugen (svine, kalve, okse og fjerkræ).

Generelt er kødportionerne dobbelt så store, som vi kender dem. Kartofler, grøntsager og frugt spises i små mængder, ganske givet da prisen er høj, da det meste jo skal flyves hertil. Det kan lade sig gøre at dyrke bananer, og de kan også blive modne her. Island har en produktion af peberfrugter, der dækker 50 % af behovet. De varme kilder gør det muligt at have mange drivhuse her.

Fisk og får spises dagligt her enten til middag eller til aften, og de anvender sammensætninger og tilberedningsmetoder, vi ikke kender. Island er nødt til at importere meget fra andre lande, og meget kommer fra de nordiske lande, men også resten af Europa og USA.

For mig har det været en af de største oplevelser ved at rejse ud at opdage, at tingene kan gøres meget anderledes, end vi kender det fra Danmark, og at bruge produkter, som vi ikke har hjemme.

De diætplaner, jeg skal arbejde efter, er oftest på islandsk eller andre sprog og så tilpasset islandske forhold, det har været spændende og meget lærerigt og bestemt en stor udfordring.

Mit arbejde som assistent i diæten er af og til svært, når det er ønskekost, der skal laves, da islandske retter er noget forskellig fra, hvad vi vil servere i Danmark. Men spændende er det.

Jo, Island har meget at byde på både natur- og arbejdsmæssigt. Landet er aktivt og i en rivende udvikling. Det er absolut spændende at opleve et andet land og bo og arbejde der for en periode.

Hilsen fra Island.

Mine data

Køkkenassistent 1980. – HL 1984. – Silkeborg Tekniske Skole 1984.
– Thisted Tekniske Skole 1984-1987. – Landshospitalet i Reykjavik
1987.

Kostplan

- Fredag 18/9 Grøntsagssuppe.
Stegt medisterpølse m/ rødkål, salat, kartofler.
- Lørdag 19/9 Kogt fisk m/ sennepsauce, salat, kartofler.
Vanilleyoghurt.
- Søndag 20/9 Kogt røget lammekød, grønærtstuvning.
Sveskegrød m/ mælk.
- Mandag 21/9 Stegt fisk m/ ost og blomkålssauce, salat, kartofler.
Rismelsvælling m/ kanel-sukker.
- Tirsdag 22/9 Grøntsagssuppe.
Kinesisk gryderet (lammekød), ris, salat, kartofler.
- Onsdag 23/9 Kogt fars (lammekød), stuvet hvidkål, salat, kartofler.
Frisk frugt.
- Torsdag 24/9 Fisk i gryde, sauce, salat, kartofler.
Fjallagræsmælk (specialitet).
- Fredag 25/9 Minestrone-suppe.
Kogt kalvekød, paprikasauce, majs, salat, kartofler.

Vaskemidlers fosfatforurening

Af Connie Jacobsen & Pia Maria Fuglsang

Vi valgte at skrive speciale om vaskemidlers fosfatforurening. Vi interesserer os for miljøbeskyttelse, og dermed for forebyggelse af forurening, fordi vandløb, søer og havet omkring Danmark efterhånden bliver mere og mere forurenede.

Indtil for ganske nylig har vi mennesker optrådt, som om kloden nærmest var af ubegrænset størrelse, og at der var rigelige ressourcer af land, vand og energi.

Vi er i den situation, at vi ved at have lukket øjne og ører for forureningsproblemerne, langsomt, men sikkert nedbryder og ødelægger stadig større områder af den natur, som vi ikke vil kunne eksistere uden. Spildevandsudledning f.eks. kunne med tilpas omtanke være undgået. Vi burde have forudset følgerne, og spildevandsforureningen skyldes vel også mere hensynsløshed mod naturen og omgivelserne end egentlig manglende viden.

Vi har længe troet, at det var umuligt for menneskene at forurene havet. Mængden af vand var simpelthen så enorm, at de affaldsprodukter, vi leder ud, nærmest forsvinder.

Denne indstilling er nu i færd med at ændre sig, som resultat af øget information om forurening og miljøbeskyttelse. »Vejle-forsøget« har vist, at folks bevidsthed om forurening kan vækkes.

En undersøgelse fra Miljøstyrelsen 1981 viser, at mange af de danske søer er i en alt for dårlig miljømæssig tilstand. Det skyldes hovedsageligt kvælstof fra landbruget og fosfor fra spildevand. Den samme undersøgelse viser også, at iltsvindet og fiskedøden i de danske kystområder er alvorlig (se fig. 1).

Vi ser heraf, at fosfat er en væsentlig faktor i forureningen. I Danmark udledes der årligt 15.300 tons fosfat og deraf udledes 7.600 tons fosfor fra rensningsanlæg. Fosfaten, der tilledes de kommunale spildevandsanlæg, stammer hovedsageligt fra vaskemidler og toiletter. Vi valgte derfor at beskæftige os med vaskemidler.

Andre lande, såsom Schweiz, har indført forbud mod fosfat i vaskemidler. Det kunne også blive tilfældet i Danmark.

Vi kan på det danske marked få fosfatfrie vaskemidler. I jan. 1987, var der en aktiv debat i pressen om disse midler, hvor de fleste mente, at fosfatfrie vaskemidler ikke vasker tøjet rent, og at erstatningsstofferne er lige så skadelige for naturen som fosfaten er det.

Danske resultater

Vejle kommune udførte i foråret 1987 et forsøg, hvor der blev udleveret 3 kg fosfatfrit vaskemiddel til alle kommunens borgere. Resultaterne af dette forsøg viser følgende:

- Anvendelse af fosfatfrit vaskemiddel medfører ca. 30 % reduktion af fosfatindholdet i Vejle by's spildevand på hverdage, og ca. 45 % reduktion på lørdage og søndage.

- Anvendelse af fosfatfrit vaskemiddel medfører ingen ændringer af den mekanisk-biologiske renseseffekt på Vejle Centralrensningsanlæg.

- Erstatningsstoffet for fosfat (Zeolith A) bindes tilsyneladende i slammet på Vejle Centralrensningsanlæg. Det har ikke været muligt at finde spor af Zeolith A i afløbet fra rensningsanlægget.

- Ca. 77 % af borgerne i Vejle kommune var tilfredse eller kunne ikke konstatere nogen ændring af vaskeresultatet med de udleverede fosfatfrie vaskemiddel.

- Ca. 17 % af borgerne var utilfredse med vaskeresultatet.

- Ca. 3 % af borgerne har i forsøgsperioden oplevet allergisymptomer, som menes at kunne henføres til det udleverede vaskemiddel.

- Ca. 88 % af borgerne i Vejle kommune var positivt indstillet overfor Vejle kommunes miljøforsøg.

- Ca. 7 % af borgerne var negativt indstillet.

Udenlandske resultater

I Schweiz har man undersøgt fosfatfrie vaskemidler og sammenlignet dem med fosfatholdige produkter. De mærker, der er undersøgt, er ikke de samme, som findes i Danmark, men fabrikanterne er de samme; f.eks. Unilever og Henkel. Resultaterne viste, at der findes både gode, middelgode og dårlige fosfatfrie vaskemidler mht. vaskeevne.

Dette mener vi er det samme forhold, der gør sig gældende på markedet for de fosfat-holdige vaskemidler.

Renses væk

En lang række nyere vesttyske undersøgelser af alternativer til fosfat konkluderer, at en kombination af ionbytter-mineralet Zeolith A og hjælpestoffet polycarboxylat er en forsvarlig erstatning.

Denne kombination anvendes i det meste fosfatfri vaskemiddel, der sælges i Danmark. Zeolith A's funktion er at erstatte fosfatens blødgørende virkning. At binde kalken i det hårde danske vand. Polycarboxylat er et opløseligt, delvist kompleksbindende stof, som sørger for, at Zeolith bliver fordelt jævnt i vandet.

I følge de vesttyske undersøgelser vil begge stoffer blive fjernet i et rensningsanlæg. Stofferne vil hverken forstyrre i den mekaniske eller den biologiske rensning. De to stoffer, Zeolith A og polycarboxylat, vil derfor kun i meget små mængder komme ud i naturen, og da de har en meget lav giftighed, vil de ikke give problemer i naturen.

Et forbehold

Vi har valgt at stole på oplysningerne i de førnævnte undersøgelser, da vi ikke har fundet modbeviser, og vi mener, at på grund af konkurrence og skærpede miljøkrav vil der være en interesse i at dokumentation er sandfærdige. Da andet vil skabe negativ reklame og risiko for at miste markedsandele. Dog er der en fare i ukritisk at godtage institutter og universiteter som uafhængige instanser. Risikoen kan være økonomisk støttede eller afhængige af industrien. Som eks. kan nævnes Miljøstyrelsens vandkvalitets undersøgelser hos det privatejede Vandkvalitetsinstitut, hvor der er tvivl om værdien af vandprøverne.

Krav til kommunerne

Vi mener ikke, at fosfatfrie vaskemidler skal være en undskyldning for kommunerne til ikke at udbygge rensningsanlæggene. Det er nødvendigt, at rensningsanlæggene bliver udbygget til fosfatfjernelse, og recipientgrænsene bliver overholdt.

Når rensningsanlæggene er udbygget til fosfatfjernelse vil det være muligt, at flere rensningsanlæg kan udbygges til genanvendelse af fosfat og slam effektivt.

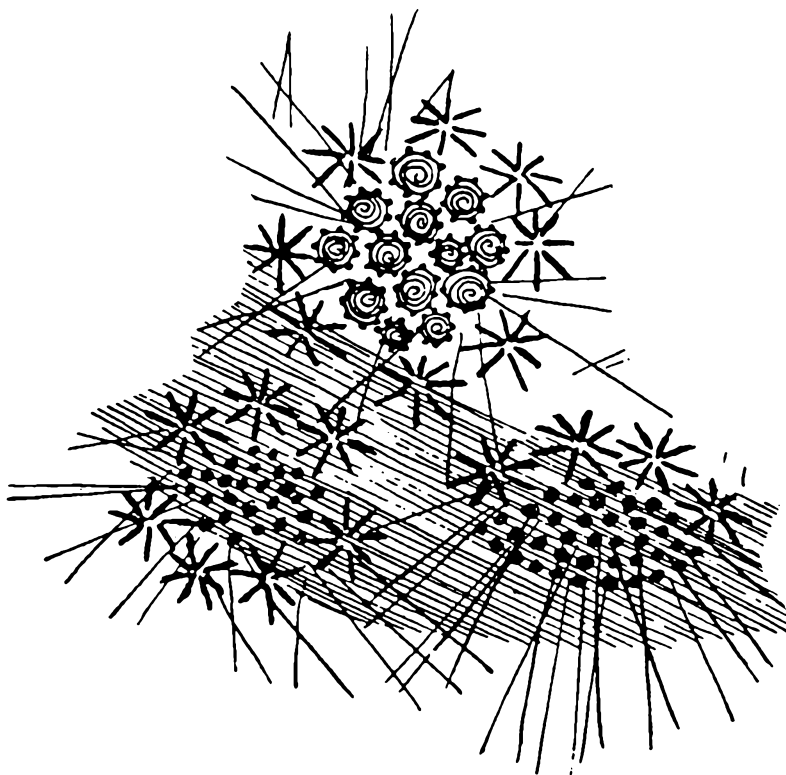
Vaskeprocessen vil aldrig blive miljøvenlig, da vaskevandet både indeholder vaskemiddel og smuds, og alene smuds består af overvejende organisk stof og kan derfor forurene.

Vi kan i stedet forsøge at gøre spildevandet fra vaskeprocessen mindre forurenende, f.eks. ved at bruge færre forurenende stoffer i vaskemidlerne. Såsom at erstatte fosfat med Zeolith A.

De fleste vaskemidler har varedeklarationer, men disse er ofte mangelfulde. Det må være et krav, at der står, hvilke fosfaterstatninger, der er brugt, da f.eks. NTA kan løsne tungmetaller i vandmiljøer.

Forskning og forsøg er nødvendig for at finde evt. bedre erstatningsstoffer, og for at kontrollere deres miljøpåvirkninger.

Men indtil da vil vi anbefale forbrugeren at bruge fosfatfrie vaskemidler indeholdende Zeolith A og polycarboxylat.

Ernæringskonference i Warsawa den 20.-23. maj 1987

Ved Hanne Christoffersen

I foråret 1987 havde jeg den store glæde at modtage 3.000 kr. fra tipsmidlerne til deltagelse i den 5. Europæiske Ernæringskonference, som dette år skulle afholdes i Warsawa i Polen.

Blandt de emner, der var på konferenceprogrammet, var det især uddannelse i ernæring, som interesserede mig.

Turen og deltagelsen blev en fantastisk oplevelse, måske mest på grund af de ganske anderledes forhold end dem, vi kender her. På denne konference viste det sig meget tydeligt, at det er systemet, der er det styrende; individet må rette sig efter det. Og det på trods af, at konferenceledelsen havde gjort sig megen umage for at få tingene til at glide.

Det var oprindeligt meningen, at de studerende fra 1. semester skulle have deltaget i turen, men systemet havde ikke forudset, at også studenter kunne ønske at deltage, og der var derfor ikke beregnet en særlig studenterafgift for deltagelse. Det betød, at vore studerende skulle have betalt den fulde konferenceafgift (2400 kr.), hvilket var ganske urimeligt. Efter flere skrivelser mellem konferenceledelsen og mig fik vi et brev med tilsagn om nedsat pris til 1.000 kr. Men det kom først 2 uger før afrejsen, og da var det for sent at fremskaffe visa og få rejsearrangementet klar.

I stedet håber jeg at kunne arrangere en rejse til Polen til påsken 1988. Da er det planen, at vi skal besøge Warsawa og her se Nationalteatret, kollektivbrug, Chopins fødehjem, en levnedsmiddelfabrik (frugt/grøntsager), og endelig vil vi forsøge at kontakte et uddannelsessted for husholdningslærere. Det er min tanke, at turen skal tilbydes til samtlige studerende på seminariet.

Den 5. Europæiske Ernæringskonference

20.-23. maj 1987 afholdtes for første gang en større international ernæringskonference i et østland, i Warsawa i Polen. 20 forskellige europæiske lande deltog, og derudover deltog Argentina, Brasilien, Australien, USA og Libanon. Det samlede deltagerantal var 450.

Der var 10 emneområder:

- Levnedsmiddelkvalitet.
- Dyr i ernæringseksperimenter.
- Levnedsmiddelsammensætning og næringsstofanbefalinger.
- Levnedsmidler og medicin interaktion.

- Ernæringsuddannelse og -udbredelse.
- Europæisk levnedsmiddel- og ernæringspolitik.
- Kost og mental fysisk funktion.
- Kost og cancer.
- Ernæring og metaboliske sygdomme.
- Sondekost.

Der blev afholdt fire plenar-foredrag og kun 2 Workshops.

1. Workshop: Sporelementer.
2. Workshop: Energibalancen i sund og syg tilstand.

Konferencens placering i et østland og dominansen af deltagere fra østlandene bevirkede, at det knapt så meget blev den sidste nye viden, der blev udvekslet. Det blev nok i højere grad indsigt i hvilket niveau, østlandenes forskning er nået til.

Der blev da også på konferencen lejlighed til at sammenligne ernæringsforhold i øst og vest. Det er der normalt ikke mulighed for, da østlandenes resultater ikke umiddelbart er tilgængelige for den vestlige verden. Det skyldes vel nok især, at østblokken ikke har haft særlig intensiv forskning på området, men også manglende ressourcer til at formidle de opnåede forskningsresultater.

Eksempelvis viste det sig, at det ikke – som man ellers kunne have troet – var polakkerne selv, der havde udarbejdet den imponerende samling af Abstracts til konferencen. Den skyldtes i stedet hollænderne, Wageningen Universitet.

Åbningsceremonien blev en temmelig kaotisk oplevelse. Den startede med, at Polens parlamentspræsident holdt tale på polsk, og tolken, som skulle oversætte, forekom meget usikker i sin oversættelse. Der var en voldsom snakken og uro i salen især forårsaget af polakkerne selv. Jeg har senere fundet ud af, at det er polakkernes måde at demonstrere overfor styret og systemet, som de hader af hele deres hjerte.

Derefter indledte konferencens præsident dr. S. Berger, Polen. Titlen på foredraget var:

Humanitærvidenskab i levnedsmiddellæren.

Det fremgik, at Polens forskningsniveau er 10–15 år bagud i forhold til de fleste vestlige landes niveau. Det blev også senere bekræftet på konferencen, men samtidig fik man megen respekt for, hvor ihærdigt og seriøst man arbejdede på de præmisser, som man har i Polen.

Vi fik lidt bange anelser om faciliteterne på konferencen, da hans lysbilledserie blev vist på en skærm (1×1 m) i en gymnastiksal med 30 stolerækker i fuldt dagslys. End ikke første række kunne se et bogstav på skærmen.

Prof. Nevin S. Scrimshaw's efterfølgende foredrag hed: *Vigtigheden af internationalt samarbejde indenfor ernæringsvidenskab.*

Aktualiteten af dette budskab kunne tydeligt aflæses i de følgende dage. Mange af de ernærings sygdomme, som vi her i vesten er begyndt at få så

megen viden om, så vi har kunnet starte et forebyggende arbejde, dem ser man i østlandene som voksende problemer nu.

Men også U-landene bør have al den støtte og gavn, som et sådant internationalt samarbejde kan give.

En polsk skik ved at vise venskab ved, at man deler et brød, blev manifesteret ved et kæmpe opbud af polske brødtyper på et langt bord. Da timingen af arrangementet ikke holdt, endte det desværre med, at alt brødet var ryddet væk, da konferencedeltagerne nåede ud til denne forfriskning (formodentlig på grund af et lidt for stift systems fastsættelse af et tidspunkt for afrydning).

Men hvad vi ikke fik i maven, fik vi for øjet og øret i form af et festligt indslag af polske folkedanse udført i meget smukke folkedragter og til inciterende musik. Det var en flot oplevelse.

Næste morgen startede den egentlige konference.

Jeg deltog selvfølgelig i emnet om ernæringsuddannelse og -udbredelse:

Prof. A. A. Fianza, om *Ernæringsuddannelse og -udbredelse*, understregede, at det vigtigste indenfor ernæringsuddannelse er, at de, der skal uddanne, er *veluddannede*.

Derudover opstillede han en plan for et ernæringsuddannelsesprogram:

Fase 1. Baggrundsundersøgelse, herunder: Kostvaner, national baggrund og oplysningsniveau.

Fase 2. Intervention.
Planen til uddannelse føres ud i livet.

Fase 3. Effektiv evaluering af planen.

Alt sammen styret af den økonomi, som uvægerligt må styre hele opbygningen.

Krav, der måtte stilles til kostvejlederne:

De skal have:

1. en særlig grundig basisuddannelse i humanernæring.
2. en empirisk indstilling og være i stand til at etablere et åbent tillidsforhold til gruppen.
3. være forberedt på at engagere sig i en dialog og i at forstå andres problemer.

En kostvejleder må aldrig blive en »kostterrorist«.

Alt dette var ikke nytænkning set i dansk perspektiv. Jeg kunne kun konstatere, at de ideer falder helt i tråd med det, vi arbejder med indenfor husholdningslærerruddannelsesområdet.

A. A. Fianza afsluttede med at definere sin opfattelse af ernæringspolitik:

Det er levnedsmiddelpolitik med tydelig sundheds- og ernæringsrelaterede formål.

Næste indlæg under emnet ernæringsuddannelse og udbredelse: E. Helsing, WHO, København: *Højere uddannelse i ernæring i sammenhæng med levnedsmidler og ernæringspolitik*:

Der er grund til at rose dette fremragende indlæg, som forbilledligt blev fremlagt af E. Helsing og nordmanden A. Oshaug.

De fastslog, at der for at formidle et budskab til offentligheden må ernæ-

ringsuddannere (kostvejledere) først og fremmest anvende en klar og konsekvent terminologi.

For det andet må hensigten i budskabet være i harmoni med landets levnedsmiddelpolitik og ernæringspolitik i øvrigt.

For det tredje må ernæringslærere være uddannet til selv at lave strukturrede analyser af ernæringsproblemer i landet. Der er en tæt sammenhæng mellem ernæringspolitik, højere uddannelse og ernæringsinformation i landet.

Efter denne indledning fremlagdes en model til de elementer, der indgår i en holistisk ernæringspolitik.

Det blev efterhånden til en morsom figur i form af en person med hovede, krop og lemmer.

Hovedet: Politisk beslutning

Kroppen: Ernæringsplan:

Organisatorisk struktur

Rådgivning

Administrativ regeringsstyring.

Her er mine danske kongresbekendte: Cand. brom. Fritze, Industrirådet. Cand. brom. Bent Mikkelsen, Statens Levnedsmiddelstyrelse. Cand. brom. Gitte Laub Hansen, Landbohøjskolen. Husholdningslærer Mette Nielsen, Økonomaskolen, Holstebro (ny forstander på Sorø Husholdningsskole), og Hanne Christoffersen.

Skuldre: Uddannelse
 Levnedsmidler
 Primær sundhedstjeneste

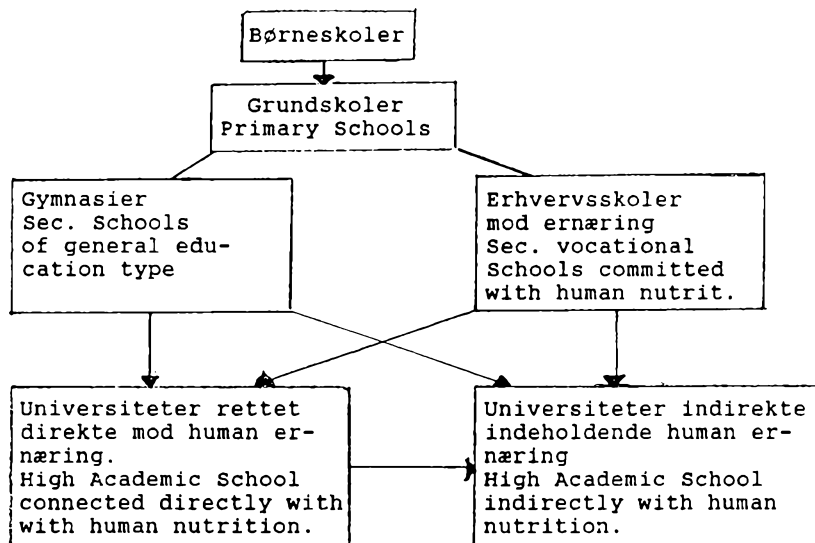
Lemmer: Landbrugsprioriteter
 Levnedsmiddelpriser
 Marketing
 Stor-catering
 Tilsætningsstoffer
 Industriel praksis

Fødder: Ernæringsrettede mål
 Levnedsmiddelmål
 (f.eks. anbefalinger)

Viden
 Ernæringsuddannelse
 Led i prim. sundhedstjeneste
 Løbende evaluering af
 programmer
 m.m.

Ernærings-
 informationssystem
 Kostplan
 Sundhedsudtryk

Nu fulgte det polske indlæg, som primært forklarede de betingelser, uddannelsessystemet på ernæringsområdet her i Polen.

I hele området uddannes årligt 5300.

Heraf udgør bl.a.:

Husholdningslærerniveau	110
Cand.brom. niveau	60
Speciel ernæringsuddannelse (Højt niveau, læger)	40

En specialuddannet læge på ernæringsområdet oplyste at have anvendt 650 timer på dette i Polen. Det blev dog oplyst, at timerne indbefattede alt arbejde, både præclinic, clinic og post clinic, omarbejdelse af synopsis, udarbejdelse af rapport m.m. Så derfor er det ikke helt sammenligneligt med vestlige forhold. Til sammenligning undervises danske lægestuderende i 20 timer ialt. Og ingen var i tvivl om, at denne undervisning i store dele af den vestlige verden er for mangelfuld for ernæring.

Konklusionen for Nordeuropa lød, at vi starter med at undervise på ernæringsområdet på højt niveau uden at vide, hvor vi sigter hen.

Dansere underholdt. Det var studerende fra Polens »Landbohøjskole«.

Vejen bli'r til, mens du går!

Gustav Nedergaards dimissionstale januar 1987

Jeg fik i efteråret foræret en bog, som er skrevet af den norske forfatter, maler og ikke mindst livskunstner FERDINAND FINNE.

Det er en slags selvbiografi over en kunstners livsforløb, et forløb der spænder over perioden fra ca. 1920'erne til i dag, og det er langt fra et almindeligt liv.

Han beskrives i bogens anmeldelse som normbryder, som vagabond, som livskunstner og bohème.

Han har været teaterdekoratør, som 23 årig, engelsk major i flyvevåbnet under krigen, modereredaktør og free-lance journalist, og slutter som anerkendt billedkunstner.

Han har levet foruden i Norge, i Paris, lange perioder på græske øer, på Tahiti, og arbejdet på værksteder i Paris, Rom, Barcelona og Madrid, altså langt fra nogen hvem som helst, og bogen er flot udstyret med hans billeder!

I bogen opsummerer han sine livserfaringer i ord, ved at benytte en spansk digters ord, Antonio Machado, og det er også hans digt, der har givet bogens titel: »Vejen bli'r til, mens du går!«. Hele digtet lyder sådan:

Vandrer, dine fodspor er vejen, intet mer,
vandrer, der findes ingen vej,
vejen bli'r til, mens du går.
Mens du går, bli'r vejen til, og ser du dig tilbage,
ser du stien, du aldrig mer' skal følge,
vandrer, der findes ingen vej, bare fodspor i havet!

Jeg synes, at det er meget tankevækkende og velformede ord, ikke mindst ved en lejlighed som denne, hvor vi markerer en periode, der er slut, en uddannelse der afsluttes, altså et stykke livsvej, der er vandret.

Vejene blev til, mens I gik, og når I nu ser jer tilbage, ser I stien, I aldrig mer' skal følge!

Verset kan i hvert fald kalde til eftertanke, ja, næsten til vemod.

Men jeg mener også, at verset kan bruges til en mere generel betragtning, både for den enkelte og for det samfund, som vi tilsammen udgør, en betragtning om vore forpligtelser overfor hverdagen og fremtiden!

I overført betydning er vi alle vandrere, også i vor dagligdag, fodsporene er den indsats, vi over til daglig!

Vi erfarer jo så ofte, at vi i hverdagen må gøre noget, må tage beslutninger, ja, måske endda tage ansvaret for noget, som får betydning for andre, og som på baggrund af vores beslutning forløber på en bestemt måde, på en måde som vi har bestemt! Vi har dermed afsat nogle fodspor, gået vejen! Vejen bli'r til, mens du går, og ser vi os tilbage, ser vi blot stien, vi aldrig mer' skal følge. Det gjorde lader sig heller ikke ændre.

Det er altså forpligtende for os selv, men også for dem, vi vandrer sammen med!

Jeg mener, at vi af dette kan lære, at den enkelte, der har stor indfyldelse og dermed et ansvar for det, vi med et bredt udtryk kalder »den daglige tilværelse«!

Om denne tilværelse er god eller dårlig har vi alle et ansvar for, der er ingen, hvis fodspor er uden betydning.

Hvis det nu er så lykkeligt, at I alle er på vej ud i et job, så ville man jo sige, »at nu skal I begynde jeres løbebane«, nu skal I ud og skabe jeres karriere, vise hvad I duer til. Nu skal I gå jeres vej, vandre.

Vandrer, dine fodspor er vejen intet mer,
der findes ingen vej, den bli'r til, mens du går!

Det er forpligtende!

Derfor er det også godt at være veludrustet til at vandre!

Det kan oversættes til at ha' en god bagage, een, der er let tilgængelig! Een der kun indeholder det nødvendige og aktuelle og i en bekvem emballage!

Jeg vil da håbe, at I kommer til den konklusion, at den bagage, som jeres uddannelse udgør, er anvendelig, ikke for tyngende! Men rimelig aktuell, til at forsyne jer under vandringen!

Men det er vigtigt for mig at erindre om, at uddannelsen kun er bagage, det er vandrerens, de sætter kursen, det er dig, der bestemmer fodsporet, de fodspor, der bliver vejen, intet mer!

Jeg tror endvidere, at der i Ferdinand Finnes tilegnelse af Marchados vers ligger en opfordring til at træde nye fodspor! Ja, måske ligefrem en forpligtelse til dette!

Jeg vil på denne festdag også håbe, at mange af jer må få mod og kræfter til at gå nye veje, for eksempel når det drejer sig om at søge job, der måske ikke lige netop er annonceret som stillinger for husholdningslærere!

I har nu fået en uddannelse, der nok er anerkendt og velestimeret, men som samfundsudviklingen er gået, kunne vi godt have brug for, at nogle flere kunne afsætte fodspor ind på områder, som almenheden ikke i første omgang forventer betrådt af HUSHOLDNINGSLÆRERE.

Vi kunne godt have brug for flere ansatte i de private erhvervsliv, i den produktudvikling der nu tales så meget om, ikke mindst når det gælder landbrugserhvervet.

Vi kunne godt tænke os at afsætte nogle fodspor inden for det offentlige som ernæringskonsulenter i det sundhedsfremmende arbejde, bare som eet eksempel.

Der trænger altså til at blive trådt nogle fodspor, banet vej. Det er imidler-

tid en lang og vanskelig proces, men skal vi forsøge at overføre Ferdinand Finnes livserfaringer på dette problem, ja, så må min konklusion blive:

At vi skal fortsætte og intensivere bestræbelserne på at »erobre« sådanne områder, for netop derved skabes mulighederne, netop derved banes vejen før eller siden:

Vejene bli'r til, mens du går!

Netop det med at forsøge det umulige, det ikke almindelige, det kan vi blive mindet om på dette sted i forbindelse med, at det om godt 14 dage, mandag den 9. februar, netop er 85 år siden, at en ung kvinde, uden penge og uden sikker fremtid, købte den jord, vi nu befinder os på, ialt 24 tønder land, fra Pedersborg sø i øst til landsbyen Haverup i vest.

Det er naturligvis skolens grundlægger, Magdalene Lauridsen, jeg tænker på. Man kan i sandhed sige, at hun vandrede sine egne veje, og at vejen blev til, mens hun gik!

Og det er bogstaveligt talt. Man kan læse om, hvorledes hun i vintrene 1899 og 1900, vandrede fra Sorø til omegnslandsognene og startede sin aften-skoleundervisning, vandrerkurserne, helt fra bar bund, og hun fik en drønen-de succes!

Det skabte så behovet for en uddannelse, der kunne producere nogle kandidater, vandrrelærere, til denne kursusvirksomhed, og hun kunne åbenbart inspirere mange andre til at gå nye veje, hun skabte en hel bevægelse, hun skabte husholdningssagen i Danmark, intet mindre!

Jeg synes, at hendes eksempel, hendes styrke til at gøre ting, som ikke var indlysende mulige, stadigvæk kan inspirere os. Måske kan det også en gang imellem få os til at føle, at vi ikke lever op til et sådant forbillede? Men så må man nok være opmærksom på, at det nu er vor forpligtelse at vandre vejen, nu mens vi er vandrerne, for det lød jo således:

mens du går, bli'r vejen til, med tryk på du, på dig!

Heraf kan vi lære, at nok kan vi beundre den indsats, vore forgængere gjorde, endda beundre dybt, men vi kan ikke blot følge efter i det trådte spor. Det er os, det hviler på, og i dag kan vi sige det er jer, I må selv vandre, selv danne fodspor, for dine fodspor er vejen, intet mer!

Denne forpligtelse kan også overføres til vort, til jeres engagement i det moderne, komplekse samfund.

Det er lettest at benytte et såre aktuelt eksempel til at belyse dette, den meget omtalte forureningskatastrofe, vi befinder os midt i, nationalt og globalt.

Jeg synes, at denne katastrofe klart belyser, at vi alle har et ansvar at leve op til. At vi alle er medansvarlige for den vej, som samfundet vandrer!

Nogen har svigtet, nogen – mange må have vidst, at der siver nitrat ned. Og hvorfor har vi ikke fra husholdningernes side råbt meget højere og meget tidligere om vaske- og opvaskemaskinernes fosfatforurening. Vi har vel vidst det?

Skal man tro fjernsynet, så tror hele Århus byråd, at de blot kan lukke urensset spildevand ud i Århus bugt, uden at det gør noget. Og det er ikke engang en Århus-historie.

Jeg anser noget sådant for et signal til os alle om, at vi har et medansvar for den vej, som samfundet betræder, vandrer.

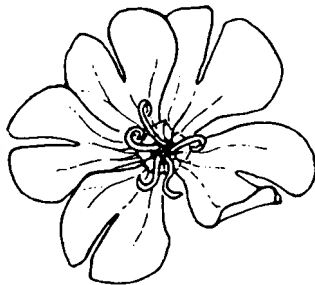
Det har I også, med den uddannelse, I nu går ind i samfundet med, er der en masse ting, I bør tage del i, naturligvis om en bedre ernæring, men også hele den forurenings- og økologi-genbrugsdebat, der i de kommende år vil blive det helt store samfundsproblem. I har allerede blandet jer, mens I har været her. Nogle af jer har taget fat på disse problemer i specialer og på anden måde, og naturligvis gør det indtryk, også på mig, jeg vil nu lave et oplæg til en mere gennemført økologisk- og genbrugspraksis i hverdagen på seminarier!

Ferdinand Finne skrev, at vi ikke kan gøre det skete om igen, den vej, der er gået, kan ikke ændres, ser vi os tilbage, ser vi stien, vi aldrig mer skal vandre.

Men vi kan se frem mod nye mål ad en vej, der ikke ødelægger vort samfund og miljø.

I står nu foran sådanne nye mål, jeres fodspor er vejen, intet mer, vejen bli'r til, mens I går.

Lykke på vandringen – og tak for tiden her.

Arbejdet i lærerrådet

Lov og bekendtgørelsesarbejde

Det forløbne år har været præget af arbejdet med forslag til lovændring og bekendtgørelsesrevision for uddannelsen af husholdningslærere. Lærerrådet har deltaget aktivt i det indledende arbejde. Arbejdet har formet sig som en proces, hvor lærerrådet trinvis har måttet afklare sine holdninger og efterhånden samarbejdet mod et fælles mål. Det har været både spændende og brydsomt.

Det overordnede formål for uddannelsen havde vi allerede tidligere gennemarbejdet, og det var på plads før den her beskrevne periodes start. Vores ændringsforslags ordlyd:

Formål:

Stk. 1. Uddannelsen har til formål, at de studerende erhverver sig forudsætninger for at varetage undervisnings-, vejlednings- og oplysningsopgaver samt forsøgsarbejde indenfor ernæringsområdet og bolig- og miljøområdet, set i samfundsmæssigt perspektiv.

Stk. 2. Formålet er tillige, at de studerende bliver i stand til selvstændigt og kritisk at kunne anvende de erhvervede kvalifikationer til fortsat udvikling af det faglige område.

Stk. 3. Uddannelsen skal ved grendeling give de studerende en mulighed for en specialisering inden for det valgte fagområde.

Den overordnede struktur for uddannelsen

illustreres med følgende skitse:

Vægtningen af fagene er stort set som i den nuværende uddannelse, dog udbygget med følgende fag/emner: Fysiologi/Anatomi, Informationssøgning samt Miljølære.

I samarbejdet med Direktoratet, Suhrs Seminarium og H.L.F. har Ankerhus Seminarium været repræsenteret af Hanne Christoffersen, Karen Jørgensen, Britta Lambæk Nielsen, Helle Storm og rektor Gustav Nedergaard. (Dette udvalg benævnes i det følgende AHS).

Dagbog

for arbejdet med lov- og bekendtgørelsesrevisionen i 1986-87:

- 1. nov. 1986: ansattes Dorthea Chemnitz som fagkonsulent med specielt henblik på uddannelsesrevisionsarbejdet.

- 4. nov. 1986: Lærerråd og bestyrelsen for Ankerhus afholdt møde med overskriften »Uddannelsesrevision og deraf følgende bekendtgørelsesændring«.

– 5. dec. 1986: afholdtes møde mellem Direktoratet og lærerrådet på Ankerhus om overordnede mål og procedure for uddannelsesrevisionsarbejdet. Lærerrådet fremlagde og uddybede hvilke overvejelser, man på daværende tidspunkt havde gjort sig.

– 4. marts 1987: afholdtes et ekstraordinært lærerrådsmøde til forberedelse af og afklaring af lærerrådets holdning til forslag udarbejdet af HLF om uddannelsesstruktur.

– 5. marts 1987: deltog AHS i formøde med repræsentanter fra Suhrs Seminarium, DSR på begge seminarier og HLF. På mødet blev de tre høringsparter forslag til uddannelsesstruktur drøftet. Der viste sig en vis afstand mellem forslagene.

– 9. marts 1987: vedtog lærerrådet at fastholde sin indstilling til uddannelsesstrukturen.

– 12. marts 1987: Møde i Direktoratet mellem repræsentanter fra Seminarierne, DSR og HLF. Synspunkter på uddannelsesstrukturforslagene blev atter udvekslet. Direktoratet fremlagde en liste over en besøgsrunde hos husholdningslæreres arbejdsgivere til opklaring af ønsker fra arbejdsmarkedet til revisionsarbejdet. Karen Jørgensen blev udpeget til at deltage i møder med bolig- og miljøfagernes arbejdsgivere, og Gustav Nedergaard blev udpeget til at deltage i møder med ernæringsfagsområdernes arbejdsgivere. Der blev også fremlagt en disposition for opstilling af rammebekendtgørelse ved dette møde. Som afslutning på mødet foreslog Gustav Nedergaard for at få bedre klarhed over, hvilke intentioner man havde med de enkelte strukturforslag, at parterne udarbejdede en beskrivelse af et uddannelsesforløb inden det følgende møde.

Nu fulgte den sværeste fase i arbejdet, for nu skulle vi i lærerrådet for alvor afklare, hvilke ideer og holdninger der var bæredygtige.

– 30. marts 1987: På seminariet tog lærerrådet fat med afholdelse af en Pædagogisk Dag.

– 3. og 5. april: samledes et udvalg af seminariets lærere, der havde tid og lyst. Man satte sig omkring diskussionsbordet, udvekslede ideer, filede til og fremkom så med en skitse til et undervisningsforløb. Som nytænkning i uddannelsen pegede gruppen på tematisk opbygning og organisation af uddannelsesforløbet.

I den følgende tid gik diskussionerne videre, og på dette grundlag udarbejdede lærerrådets udvalg et forslag til et uddannelsesforløb.

– 13. april 1987: modtog vi fra Direktoratet 1. udkast til rammebekendtgørelse om uddannelse af husholdningslærere.

– 23. april 1987: afsendte lærerrådet på Ankerhus sit forslag til et uddannelsesforløb rundt til de øvrige høringsparter.

– 27. april 1987: afholdt de studerende møde om uddannelsesrevisionsarbejdet, hvor lærerrådet orienterede om sine synspunkter.

– 30. april 1987: afholdtes formøde i Direktoratet om 1. udkast til rammebekendtgørelse om uddannelse af husholdningslærere.

– 7. maj 1987: modtog vi 2. udkast til rammebekendtgørelse.

– 13. maj 1987: deltog vi i møde med høringsparternes repræsentanter og

Direktoratet. Indledningsvis fik vi oplyst, at arbejdet med revisionen i hvert fald tidligst kom i gang for alvor i foråret 1988. Det var nok lidt skuffende ovenpå den intensive indsats. Vi fik dog oplyst, at arbejdet med forberedelserne skulle fortsætte. HLF og seminarierne gav tilsagn om udarbejdelse af notat om vigtigheden af optagelse to gange årligt.

Kuriøst blev der ved mødet uddelt en ny bekendtgørelse om uddannelse af husholdningslærere. Det viste sig at være den »gamle«, hvor alle rettelserne var ført ajour. Derved vil alle let kunne skaffe sig kendskab til lovens nuværende ordlyd i et evt. arbejde med revisionsarbejdet.

- 5. juni 1987: udarbejdedes 1. notat om optagelsesfrekvens.
- 10. juni 1987: afholdtes møde på Ankerhus mellem Direktoratet og høringsparterne, hvor de tre uddannelsesforløbsforslag blev fremlagt til mundtlige oplæg.
- 25. juni 1987: afsendtes et samarbejdet (HFL og seminarierne) notat om optagelse to gange årligt på seminarierne.
- 25. juni 1987: modtog vi fra Direktoratet bemærkninger til LOVFORSLAG for husholdningslæreruddannelse til kommentarer samt oplysninger om nogle tal.

De planlagte møder i og efter sommerferien blev aflyst. (Der blev udskrevet valg til den 8. september).

I skrivende stund vil rygten vide, at et lovforslag foreligger udarbejdet, men endnu er det ikke sendt ud til høring. Det vil være en meget stor skuffelse for hele området, hvis processen standser her.

De implicerede parter har afgjort ikke været enige om alt, men meget væsentlige afklaringer i forhold til uddannelsesstrukturen har fundet sted. Tiden er moden til, at de stramme lovregler løsnes for husholdningslæreruddannelsesområdet, ligesom det er sket for andre uddannelsesområder. Alle er enige om, at uddannelsen bør udvides til et fireårigt forløb samt om at forbedre uddannelsens muligheder for tilpasning til samfundets forandringer.

Direktoratet er blevet forsynet med mange ideer og synspunkter til nyudarbejdelse af både lovforslag og bekendtgørelse, og vores håb er da også stadigvæk, at der bliver politisk vilje til at få gennemført revisionen.

Fælleslærerrådsarbejdet

Udover arbejdet med uddannelsesrevisionen har lærerrådet på Ankerhus Seminarium haft mange andre aktiviteter.

Sammen med lærerrådet på Suhr Seminarium dannede vi i 1985 en Fælleslærerrådsforening, dels for at styrke samarbejdet mellem de to seminarier og dels for at fremme medlemmernes interesser som lærere ved husholdningsseminarierne med hensyn til efteruddannelse, arbejdsvilkår m.v. i samarbejde med de AC-organisationer, hvorunder medlemmerne hører.

Fælleslærerrådsforeningen afholder ét møde årligt, sidste fredag i oktober, på skift på seminarierne (1986 på Ankerhus). Samarbejdet omfatter også de to seminariers DSR, idet de holder møde samme dag (1986 på Suhr).

Direktoratskurser

Lærerrådene har i 1986-87 deltaget i fælles direktoratskurser for efteruddannelse.

I efteråret 1986 afholdtes kursusrække med foredrag om emnet Humanøkologi. Kursusleder: Per Moth, Suhr.

9.10.86: Jesper Brandt, Humanøkologi, geografisk.

15.10.86: Bjarne Brun Jensen.

31.10.86: Finn Adler.

27.11.86: Jesper Hofmeyer, Kultur – Natur.

4.12.86: Troels Østergaard, Jord – Mad – Sundhed.

Over tre mandage – 24. nov., 1. dec. og 8. dec. – afholdtes efteruddannelseskursus på Ankerhus i anvendelse af skolens EDB-udstyr, specielt om tekstbehandling. Kurset havde stor søgning, så der måtte udvælges 10 deltagere.

Kursusleder: Hanne Christoffersen, Ankerhus.

– 24.-25. april 1987: Tove Løve: Vejledningsteorier med henblik på specialevejledning.

Kursusleder: Anette Kragh Rasmussen.

– 8. og 23. maj 1987: Karen Lendahl m.fl.: Litteratursøgning, søgeteknik og søgemuligheder udfra Ankerhus bibliotek.

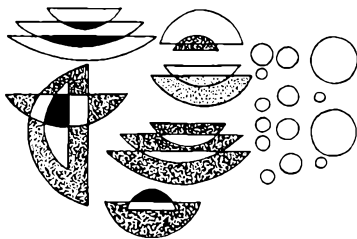
Kursusleder: Karen Lendal.

Anden kursusaktivitet

Enkelte lærere har haft mulighed for at få godkendt dækning af udgifter til specifikke efteruddannelsesudgifter. Disse midler tages fra seminariets bevilling, og da det går i retning af, at den type kurser koster flere og flere penge at deltage i, og da bevillingerne ikke øges, begrænses lærernes muligheder for denne form for efteruddannelse.

Seminarieret har ligesom andre undervisningsinstitutioner taget ideen op om indtægtsdækket virksomhed. Inger Bødker har tilrettelagt det første kursus for kantinepersonale. Kurset afvikles 2., 3. og 4. november 1987.

Hanne Christoffersen.

D. S. R.

Så nærmer den tid sig, da julen står for døren.

Men hvad har vi egentlig lavet i DSR siden sidste jul?

I foråret afsluttede vi uddannelsesrevisionen, som var startet sidste efterår med nedsættelsen af et udvalg af studerende. Der blev bl.a. en diskussion af uddannelsen med de studerende fra Suhrs. Det slutlige resultat blev et fællesoplæg fra de studerende og lærere. Vi venter nu med spænding på, hvilke resultater, der kommer fra ministeriet.

Men uddannelsesrevisionen er ikke det eneste, vi har beskæftiget os med. Vi havde også et foredrag om guldgravere i Alaska. Vi skulle have haft besøg af en heks, Danny Druehyld, men p.g.a. kommunikationsproblemer blev det aldrig til noget.

Af mere festlige indslag blev der afholdt en fastelavnsfest med dans og almen hygge, samt en folkedanseaften.

For at højne det kulturelle niveau startede vi et kor. Der var kun det problem, at det ikke var til at få en kvalificeret korleder. Så dette forsøg blev hurtigt nedlagt. Men her i efteråret blev der i stedet taget initiativ til en sangaften. Her blev dog ikke kun sunget, men der var også underholdning, og vi hyggede os sammen med bl.a. boller og kaffe. I december vil et lignende arrangement blive afholdt, dog vil kaffen og bollerne blive suppleret med gløgg, æbleskiver og julehygge.

Her i efteråret startede en filmklub, og der vises film hver 14. dag, der bliver vist fra Statens Filmcentral, men også »rigtige« spillefilm: »Verden er fuld af børn« og »Ærter og knurhår« vil komme på plakaten. Efter filmen er der kaffe og kage, og der snakkes om filmen og verden i øvrigt, og der besluttet, hvilken film der skal vises den næste gang.

DSR-arbejdet har taget en drejning. Fra før, hvor rådet arrangerede og stod for næsten alle arrangementer, lægger vi nu mere op til, at enkelte personer eller grupper tager initiativ til arrangementer. DSR hjælper så økonomisk og med arbejdskraft, hvis det bliver nødvendigt. Film-klub og sangaften er resultater af dette.

Et delvist resultat af den nye holdning er, at Mortensaftensfesten arrangeres af 1. og 2. semester sammen med nogle lærere. Vi håber, festen bliver en succes.

Her i efteråret får vi afklaret, hvilket tryk vi skal have på joggingdragten. Vi håber også at kunne fremstille klistermærker med logoet, hvis det kan svare sig økonomisk.

I fremtiden, det vil sige næste forår, arbejder vi på at få nedsat et festudvalg til at arrangere fastelavnsfesten, helst med repræsentanter fra lærere og studerende. Vi i rådet vil nok tage initiativ til et par foredrag og håber også, at flere studerende vil tage initiativ til foredrag og flere sangaftener eller noget andet.

Med venlig hilsen

DSR, Tine og Ellen, 3. sem.

Mindeord over Johanne Lundgaard (Julle)

Mandag den 24. november 1986 døde Johanne Lundgaard, 87 år gammel.

I daglig tale på Ankerhus blev Johanne Lundgaard altid kaldt Julle, og som sådan var hun lærer og ven af institutionen gennem næsten 60 år.

Johanne Lundgaard var født i Søften ved Århus, forøvrigt ligesom sin mand, Søren Anton Lundgaard, i 1899.

Hun blev uddannet som gartner og kom i 1930 til Ankerhus som sådan og leder af »praktisk havebrug«.

Hun blev gift med Søren Anton i 1932, og siden den tid har de to været faste og trofaste støtter for Ankerhus.

Johanne Lundgaard underviste i praktisk havebrug til midten af halvtredserne og var en uhyre populær og humørsprende lærer. Og det var ikke blot i undervisningen, at hun betød noget for de mange skiftende elevhold.

Efterhånden som Johanne og Søren Anton bosatte sig på Abildvej, blev dette hjem et sted, hvor mange elever søgte til, både medens de var på Ankerhus, og når de senere vendte tilbage.

Vi har været en tur oppe hos Julle! Det var et almindeligt udtryk blandt eleverne.

Johanne Lundgaard var vel den første, der begyndte på demonstrationer i at lave ting fra naturen, blomsterbinding, dekorationer af enhver art af tørrede blomster, gran, kogler og meget andet.

I tiden efter 2. verdenskrig og op i halvtredserne rejste hun hvert år i november og december måned landet rundt og holdt sine demonstrationer i husholdningsforeninger, og det var populært!

Efter at de mange gøremål blev indstillet, fortsatte Johanne Lundgaard med produktion af de skønneste dekorationer, som blev solgt eller foræret væk fra hjemmet på Abildvej.

Det var lidt trist, at Johanne Lundgaards sidste år blev svære på grund af et handicap, der gjorde det vanskeligt for hende at gå, men det gode humør holdt sig til de sidste svære par år.

Hun fik lov til at blive i sit elskede hjem på Abildvej, trofast passet af Søren Anton og gode hjælpere.

Et rigt liv er afsluttet, Ankerhus takker en trofast ven og hjælper.

Gustav Nedergaard.

Inga Kristoffersen, som vi vil huske hende!

Den 3. december 1986 blev Inga Kristoffersen bisat fra Bagsværd kirke.

Det var en smuk højtidelighed, og omgivelserne svarede helt til den person, som vi var samlet om for sidste gang. Rene smukke farver, en speciel elegant arkitektur, en stilfuld indretning, en enkelhed som virkede meget stærkt. Ved den nederste ende af den meget lange række af smukke blomsterkranse og buketter legede en af Ingas »børnebørn«, eet af de børn, som hun netop så varmt og levende fortalte om under det sidste besøg. Else og jeg aflagde hos Inga og Jørgen i deres smukke hjem.

Inga Kristoffersen havde en bred og alsidig karriere bag sig, da hun i 1971 tiltrådte en stilling som lærer ved Ankerhus Seminarium.

Karrieren omfattede blandt andet en årrække i Statens Husholdningsråd som afdelingskonsulent, en periode som forstander på Ølstykke husholdningsskole og som det sidste inden Ankerhus, husholdningsinspektør i undervisningsministeriet.

Stillingen på Ankerhus var egentlig frk. Laudrups »bestyrerindestilling«, der i en kort periode havde været besat med Bente Thøgersen.

Inga Kristoffersen nåede således at være lærer på Ankerhus i næsten 15 år, idet hun tog sin afsked til august 1986.

Og det blev et godt møde for begge parter!

Inga blev den helt naturlige leder af »rengøringsområdet« i de videste forstand. Hun var med til at præge den »nye« uddannelse, blandt andet ved at være formand for de fagudvalg, der udformede bekendtgørelse vedrørende 5. semester-fagene.

Hun var indtil det sidste år koordinerende lærer og nåede at være inspirationskilde til udformning af den forsøgsundervisning, der foregår på området, som optakt til en uddannelsesrevision.

Men det var ikke blot på det faglige plan, at Inga var suveræn.

Hendes naturlige autoritet, som hun kunne formidle på en meget speciel og menneskelig måde, medførte, at hun blev en vigtig person i lærerkredsen. Hun var i en lang periode lærerrådsformand, og det var helt naturligt, at man altid lyttede til, hvad Inga sagde eller mente.

Hun havde et klart indtryk af andres problemer og var ikke bange for at træde hjælpende til.

Som leder af institutionen kunne man altid regne med loyalitet fra Ingas side. Det var sagen og skolen, fremfor personer, det drejede sig om. Men man kunne også få et godt råd, præget af erfaring og menneskelighed.

I de første år på Ankerhus boede Inga i Ringsted, men i det sidste halve snes år skabte hun et dejligt hjem i Bagsværd sammen med Jørgen Friis Jensen, og derfor kørte hun hver dag frem og tilbage mellem Sorø og Bagsværd.

Ankerhus har mistet en værdifuld medarbejder, vi har mistet en god ven og støtte.

Æret være Inga Kristoffersens minde.

Gustav Nedergaard.

Noter og Nyt

Årets runde dage blev især markeret ved hele to 85-års fødselsdage, nemlig Thea Rasmussen den 9. september og Nico Dam den 2. oktober. Begge fødselarer er »still going strong«, men Nico Dam har nogle problemer med synet og med at færdes udenfor sin lejlighed på Peter Damsvej nr. 1.

Endvidere rundede Hanne Søndergaard, Suhrs Seminarium, 60 år den 4. juli, et par uger efter min 60-års dag. Og endelig blev inspektøren på specialkursus, Ninna Kiessling, 50 år i sommerferien.

En anden jubilar hører til blandt institutionernes kreds, nemlig Husmandsforeningernes Husholdningsudvalg, der den 25. august fejrede deres 50-års jubilæum på Nyborg Strand med blandt andet både indenrigs- og socialministeren som talere. Til stede blandt gæsterne var den første konsulent i husmandsforeningerne, Mary Pedersen, Roskilde, der også var til stede ved årsmødet på Ankerhus som jubilar.

Ved lærerfesten i januar for Åge Hovmand blev der sunget og talt meget, og især takket meget. Der var fremstillet en flot fotostat, visende LORD ÅGE of ANCHERHOUSE. Ak-ja.

2 flittige gæster ved dimissioner på seminariet, »pengemændene« Egon Søgaard fra Privatbanken og Henning Malmberg fra Bikuben er begge fratrukket deres stillinger indenfor dette år.

Efter første lærerrådsmøde i august var vi alle inviteret til Åbent Hus på Søskovvej 10, Tuelsborg, hvor Anne Grete og Jess har købt hus og bosat sig. Det er rart, at kommunen kan beskæftige lærernes ægtefæller, således at vi får færre lærere boende i København og omegn. Også Mikael Olsen er blevet hus-ejer i provinsen, men dog ikke nærmere end Hvalsø.

Vi prøver jo på at være aktuelle, og een af aktiviteterne har været et samarbejde med sportens folk, om en bedre ernæring for blandt andet topidrætsfolk. Aktiviteten er nok især inspireret af vores idrætsfysiolog Niels Holmquist, der står fadder til mange specialer, rapporter om kost og idræt. Så mange, at vi kan begynde at planlægge kurser, seminarer for idrætsfolk.

Som et allersidste eksempel på denne aktivitet er der to af det nuværende 6. semester, der har været i praktik hos det professionelle fodboldhold i Brøndbyernes Idrætsforening, så deres store succes med at vinde over Gøteborg IF skyldes måske en indsats herfra?

Nu går vi så ind i de sidste 15 år af det første Ankerhusårhundrede, frem mod år 2002. Til den tid er den nye ANKERHUS-haves rhododendronbeplantning vokset op til et rigtigt lækkert mødested.

Villaen på Ankerhus kunne fejre 85 års fødselsdag. Gaven var et nyt tag.

Åse Ellerbæk, bestyrelsesmedlem gennem mange år og lærerstedsrådgiver m.m. blev 70 år og forlod jobbet som sekretariatsleder m.m. i Fællesudvalget for huslig uddannelse efter mange års engageret arbejde.

Een af vore gode medarbejdere, der blandt andet passede fru Lauridsens stuer i flere år, måtte i år holde op med sit arbejde på Ankerhus på grund af svigtende helbred. Til afsked skrev hun dette vers.

Alle, der kender hverdagen, kender forfatteren.

Tak til »den lille ring«.

A nkerhus, dit navn er som en ankerkæde
N oget småt fra start, men som ringe sig brede
K æden blev samlet af tusinde led
E en efter een, på hver sit sted
R inge kan være store og små
H ver af dem kan dog en betydning få
U anset en lille ring kikser, kommer ud af trit
S å håber den jo, den har gavnet – lidt.

Gustav Nedergaard.

GLÆDELIG JUL ØNSKES AF Ansatte på Ankerhus Husholdningsskole 1987

Lærere:

Ilse Asmussen	Aase Christiansen
Kirsten Schrøder	Marianne Riishøj Henriksen
Lis Henriksen	Bente Jegstrup
Mette Henningsen	Vibeke Jørgensen
Ruth Vædele Jensen	Ninna Madsen
Helle Laursen	Bente Ladefoged Petersen
Kirsten Egholm Pedersen	
Kirsten Lillelund Sørensen	

Timelærere:

Valborg Nielsen	Svend Urban Hansen
Finn Rasmussen	Uffe Lapain
Torben Friis	
Frede Jørgensen	

Andre medarbejdere:

Jytte Bagge	Ludvig Ficher
Leif Hansen	Lene Hemmingsen
Sonja Petersen	Kirsten Nielsen
Jette Villits	

Bestyrelsen for Elevforeningen »Ankerhus« ønsker medlemmer og andre læsere af bladet en glædelig jul.

Inge Christensen	Nanna Møller Sørensen
Karen Jørgensen	Kirsten Lillelund Sørensen
Elna Hjorth Jensen	Henny Bjerre Christensen

Regnskab for elevforeningen »Ankerhus«

31. september 1986 – 31. august 1987

	Indtægter	Udgifter
Medlemskontingent	31.362,75	
Renter	1.419,74	
Salg af folder	50,00	
Elevmødet	8.650,00	14.693,80
Årsskrifter		24.838,70
Bestyrelsen		718,20
Legater		484,71
Gaver		759,00
Nedgang i beholdningen af foldere		50,00
Ialt	41.482,49	41.544,41
Årets driftsunderskud	61,92	
	41.544,41	41.544,41

Status pr. 31. august 1987

Indestående i Privatbanken		20,02
Indestående i Privatbanken		33.257,69
(Modtaget til jubilæumsfonden fra Bikuben kr. 10.000,00)		
Indestående på giro		212,06
Kontantbeholdning		1.202,53
Beholdning af foldere		4.987,00
Formue pr. 31. august 1987		29.679,30
(Heraf jubilæumsfond 3.050,-)		
Årets driftsunderskud		61,92
		29.741,22
Betalt til haveanlæg	23.949,82	5.151,46
Overført fra jubilæumsfond	18.798,36	34.892,68
	5.151,46	
Formue pr. 31. august 1986	34.892,68	
Balance	34.892,68	34.892,68
Ankerhus Jubilæumsfond:		
Indestående på giro	5,85	

Karen Jørgensen, kasserer
Skuderløse, 31/8-1987.

Gunhild Ørnstrup/Ingrid Larsen

Magdalene Lauridsens fond

Fondets formue er den 31. december 1986 på 161.270,56 kr.

Der er tildelt 5 elever på husholdningsskolen hver 400 kr., og 2 studerende på seminariet har fået hver 1.000 kr. i legater.

Desuden er der af familielegatet uddelt 3 portioner på hver 5.000 kr. til unge under uddannelse.

Britta Lambæk Nielsen.

Ansatte på Ankerhus Seminarium 1986

Lærere:

Lisbeth Allesø	Niels Holmquist	Gustav Nedergaard
Magny Andersen	Søren Holst	Britta Lambæk Nielsen
Inger Bødker	Tina Hyldegaard-Pedersen	Mikael Olsen
Hanne Christoffersen	Inger Marie Jørgensen	Helle Storm
Mariane Furbo	Karen Jørgensen	Mette Trojel
Anette Elise Hansen	Anne Grete Rasmussen	Hanne Woller
Hanne Bøgholm Hansen	Roger Kopp Pedersen	
Lona Holdt	Else Nedergaard	

Andre medarbejdere:

Knud Erik Christoffersen	Lone Majbrit Nielsen	Inge Merethe Olsen
Ludvig Fischer	Karen Lendal	Else Marie og
Karen Margrethe Hansen	Lone Lupnaav	Valdemar Hein Pedersen
Leif Hansen	Winnie Madsen	
Mona Padkær	Dorthe Olsen	

Studerende på seminariet

Studerende i 1. semester fra august 1987

E-8701 Jørgen F. Andersen, Brørup
E-8702 Susanne Andreassen, Ringsted
E-8703 Gunhild I. Aunstrup, Farum
E-8704 Gunde Christensen, Tarm
E-8705 Jane R. Christensen, Karise
E-8706 Jette F. Christiansen, Horsens
E-8707 Susanne Christiansen, Nykøbing F.
E-8708 Vivian Edlund, Silkeborg
E-8709 Karen Gehrt, Sorø
E-8710 Ann J. Krogh Hansen, Odense SV.

E-8711 Linda Hansen, Sunds
E-8712 Maria Hansen, Næstved
E-8713 Claus Widebæk Hertz, København
E-8714 Kirsten F. Johansen, Skanderborg
E-8716 Helle Kristensen, Silkeborg
E-8717 Liselotte B. Larsen, Roskilde
E-8718 Annelise L. Lehto, Sorø
E-8719 Jens Lundgaard, Sorø
E-8720 Birgitte Nogel Madsen, Gentofte

E-8721 Lotte Skov Malling, Bogense
E-8722 Mette Malmgren, Stenlille
E-8723 Annette Nielsen, Løgstør
E-8724 Annette Birk Nielsen, Nykøbing F.
E-8725 Lene A. Nielsen, Roskilde
E-8726 Mikael Nielsen, Brabrand
E-8727 Yvonne G. Nielsen, Randers
E-8728 Nan Singh Nijur, København
E-8729 Hanna Pedersen, Højbjerg

E-8730 Tine Pedersen, Ålborg
E-8731 Anette Poulsen, Brabrand
E-8732 Lene Poulsen, Sorø
E-8733 Karin D. Raasdal, Vallensbæk
E-8734 Kirsten Heise Rasmussen, Ålborg
E-8735 Jette Riis, Skive
E-8736 Toke Stjernholm Schultz, Tommerup
E-8737 Tine U. Sennels, Odder
E-8738 Mette M. Brejner Søgaard, Sorø
E-8739 Susanne Mørk, Fredericia

Studerende i 2. semester fra januar 1987

F-8701 Gitte Tribler Albertsen, Præstø
F-8702 Anne Dorthe Oline Fabricius Hansen, Slagelse
F-8703 Winni Junggaard Hansen, Ringsted
F-8705 Anette Smedegaard Jensen, Grindsted
F-8706 Solveig Stork Jensen, Odense C.
F-8707 Ulla Bach Jensen, Hals
F-8708 Karen Charlotte Jørgensen, St. Fuglede
F-8709 Birgit Anette Kjærgaard, Ry

F-8710 Hanne Lund, Svendborg
F-8711 Rita Lund, Slagelse
F-8712 Annette Mikkelsen, Øster Vrå
F-8713 Anne Mørch Olesen, Århus C.
F-8714 Gerda Rerup, Ringsted
F-8715 Winnie Scheller, Skælskør
F-8716 Per Tideman, Århus
F-8717 Maj-Britt Tina Wille, Slagelse
E-8603 Egil Finsson, Lambi

Studerende i 3. semester fra august 1986

E-8601 Pia Bargsteen, København
E-8602 Jane Brodthagen, Slagelse
E-8604 Susanna Fiskaali, Åbyhøj
E-8605 Tine Funding, Århus
E-8607 Christel Hansen, Middelfart

E-8609 Anne Marie Holm, Høng
E-8610 Kirsten Sofie Slot Jacobsen, Aalestrup
E-8611 Karen Jensen, Borup
E-8612 Ellen H. K. Johannesen, Tønder
E-8613 Anders Jørsum, Sorø
E-8614 Birgitte Valentin Kaarde, Haslev

E-8615 Helle Lovschall Knudsen, Risskov
E-8616 Dorit Kjærgård Andersen, Skjern
E-8617 Elsebeth M. Kristoffersen, Åkirkeby
E-8618 Marianne Lang, Korsør
E-8619 Tine Charlotte Bang Larsen, Odense
E-8621 Mette Møller Nielsen, Maribo

E-8623 Helle Plettner Pedersen, Ørbæk
E-8624 Lone Nørgaard Pedersen, Ferritslev
E-8625 Jette Thulstrup, Bjerringbro

- E-8626 Inge Sand Thygesen, Sorø
- E-8627 Pia Henriette Volt, Slagelse
- E-8628 Ellen Waldbjørn, Ullerslev
- E-8629 Tove Vestergaard Lauridsen, Videbæk
- E-8630 Annika Vilhelm, Våg

Studerende i 4. semester fra januar 1986

- F-8601 Charlotte Bolvig, København
- F-8602 Marianne Djurhuus, Hundslund
- F-8605 Lone Jørgensen, Næstved
- F-8606 Dorte Juul Knudsen, Sorø
- F-8608 Karen Aarø Mortensen, Næstved
- F-8609 Jette Rytøft Mortensen, Sønderborg
- F-8610 Jytte Aastrup Møller, Vejle
- F-8614 Mette Marie Poulsen, Brønshøj
- F-8615 Karen Birgitte Sams, Lystrup
- F-8616 Annemarie Simonsen, København
- F-8617 Anette Vestergaard, Rødning
- E-8540 Heidi Voldum, Rønne
- E-8538 Marianne Skov Sørensen, Ålborg

Studerende i 5. semester fra august 1985

- E-8505 Susan Minna Chatham, København
- E-8506 Elsa Ewald Christiansen, Slagelse
- E-8507 Pernille Brøndum Christiansen, Slagelse
- E-8509 Jette Ekholm, Aars
- E-8510 Birgit Hacke, Ll. Skensved
- E-8513 Lykke Hansen, Hørsholm

- E-8516 Lise Justesen, Hornsyld
- E-8517 Dorthe Bjerre, Eskildstrup
- E-8518 Helle Jørgensen, Sorø
- E-8519 Janne Jørgensen, Helsingør
- E-8520 Karen Marie Jørgensen, Dronninglund
- E-8521 Lotte Dahl Jørgensen, Svenstrup
- E-8522 Jens Einar Kongsø, København

- E-8523 Henriette Kappel Larsen, Slagelse
- E-8524 Mette Lassen, Ejstrupholm
- E-8526 Birgitte Raupach Linnet, Bjerringbro

E-8527 Jette Lyngbak Munk, Hammel
E-8528 Dorthe Malene Wiuf Nielsen, Sorø
E-8529 Bente Birgitte Olesen, Østbirk
E-8531 Mette Broch Pedersen, Lystrup
E-8532 Helle Nørgaard Poulsen, Dianalund

E-8535 Anne Wilhjelm Ravn, Århus
E-8536 Lise Schønning, Greve Strand
E-8537 Karen Seyer-Hansen, Saksøbing
E-8539 Tove Sandal Sørensen, Ikast
E-8543 Inger Hansen, Slagelse
F-8509 Bjørg Henriksen, Thorshavn
E-8428 Inge Fejrskov Juhl, Århus
F-8612 Hanne Holmboe Petersen, Århus
E-8444 Willy Poulsen, Ebeltoft
E-8414 Dorte Biesbjerg Frederiksen, Ullerslev

Studerende i 6. semester fra januar 1985

F-8503 Lisbeth Sønderberg Clausen, Nærum
F-8504 Jutta Ludwiga Dauerer, Næstved

F-8510 Helene Thorsvad Jensen, Hvidovre
F-8512 Lene Landberg Jensen, Hadsten
F-8513 Lone Thingholm Kristoffersen, Vadum
F-8514 Lene Merete Lander, Humlebæk

F-8515 Elsebeth Larsen, Skive
F-8516 Inge-Merete Madsen, Åbyhøj
F-8518 Karen Krüger Rasmussen, Skærbæk
F-8519 Marianne Rathje, Egersund

F-8523 Dorthe Risvig Grunske, Sorø
E-8433 Lene Kjærgaard, Nordborg

Studerende i 7. semester fra august 1984

E-8401 Susanne Stender, Ålborg
E-8402 Lene Frost Andersen, Hirtshals
E-8403 Lene Holm Andersen, Kolding
E-8404 Lone Andersen, Glamsbjerg
E-8412 Bodil Egeriis, Herning
E-8413 Charlotte Fabricius, Ringsted
E-8415 Pia Maria Fuglsang, Redsted

- E-8417 Mette Skytte Hansen, Skanderborg
 E-8418 Margrethe Frost Hørlysk, Viby J.
 E-8419 Connie Jacobsen, Åbenrå
 E-8421 Ninna Musse Rasmussen, Boeslunde
 E-8422 Birgit Schelde Jensen, Lunderskov
 E-8424 Lisbeth Aae Jensen, Aulum
 F-8418 Elisabeth Larsen, Holsted

 E-8427 Anne Dorte Steen Jensen, København
 E-8430 Lill Toftthøj Solberg Jørgensen, Kolding
 E-8432 Tove Kjær, Århus N.
 E-8435 Anette Madsen, Slagelse
 E-8439 Susan Rolighed Nielsen, Nakskov
 E-8440 Jette Bolding Pedersen, Esbjerg N.
 E-8441 Lisbeth Højen Petersen, Esbjerg V.
 E-8442 Marianne Petersen, Frederiksværk

 E-8448 Maja Møller Sørensen, Århus
 E-8341 Anni Due Skov, Hobro
 F-8433 Line S. Schultz, Tommerup
 E-8336 Hanne Steensig, Fredericia

Husholdningslærere dimetteret i januar 1987

- E-8301 Lene Andersen, Odense
 E-8302 Anna Kirstine Bach, Holstebro
 E-8307 Britta Páske Christensen, Bedsted
 E-8310 Lise Glad, Nyrup
 E-8311 Henriette Krogh Hansen, Jyllinge
 E-8313 Inge Nibe Hansen, Otterup
 E-8314 Marianne Hansen, Roskilde
 E-8316 Preben Vestergaard Hansen, Ringe
 E-8317 Birthe Marie Ringby, Ilskov Sunds
 E-8319 Anette Damsgaard Jensen, Jyderup
 E-8320 Mona Godiksen Jensen, Brønderslev
 E-8321 Lena Jonstrup, Slagelse
 F-8311 Marianne Liljestrøm Hansen, Motala

 E-8328 Poul Erik List, Broby
 E-8329 Birgit Lyck, Sønderborg
 E-8331 Grethe Harboe Møller, Nordborg
 E-8332 Dorthe Truelsen Nielsen, Bogense
 E-8338 Jette Drost Rasmussen, Rudkøbing
 E-8340 Arne Schmidt, Åbenrå
 E-8342 Anette Steinicke, Kjellerup

- E-8343 Birgit Stevns, Brønderslev
- E-8345 Anna Katrine Sørensen, Århus
- E-8347 Fritze Solveig Due Tillisch, Hvalsø
- E-8348 Lone Viggers, Ålbæk
- E-8349 Dorthe Elise Madsen, Frederikshavn
- E-8350 Anne Dorthe Korup Pedersen, Odense
- F-8323 Charlotte Trampedach, Ringsted

Husholdningslærere dimitteret i juni 1987

- F-8403 Anette Andersen, Charlottenlund
- F-8404 Kirsten Andersen, Odense NØ.
- F-8409 Marianne Pia Clausen, Nykøbing F.
- F-8413 Pia Sauer Jørgensen, Ballerup
- F-8414 Lene Elisabet Kristensen, Odense V.
- E-8303 Mette Nynne Edelbo Bekkevold, Fakse
- E-8344 Anne Søgaard, Christiansfeld
- F-8416 Mette Knudsen, Hjørring
- F-8421 Inger Marie Rasmussen, Vedbæk
- F-8422 Hanna Lehmann, Karise
- F-8423 Helle Madsen, Kolding
- F-8317 Krista Saaby Ladekjær, Brønshøj
- F-8424 Helene Markussen, Holbæk
- F-8426 Charlotte Veien Møller, Randers
- F-8427 Pia Heidi Nielsen, Store-Heddinge
- F-8428 Inger Pedersen, Flemming
- F-8430 Bodil Petersen, Tønder
- F-8431 Lars Petersen, København
- F-8432 Leila Rasmussen Pedersen, København Ø.
- F-8334 Karin Stubgaard, Silkeborg
- F-8435 Linda Holm Svendsen, Skive
- F-8440 Anne Marie Gormsbøl, Bogense
- F-8318 Dorte Gøbel, Næstved

Elever på husholdningskolen

Afsluttende køkkenledere jan/maj 1987

Gitte Andersen, Kernevej 25, 4760 Vordingborg
Annette Buchwald, Smøgen 6, Frølund, 4220 Korsør
Eva Vognstrup Christensen, Lindealle 4, Sdr. Hygum, 6630 Rødding
Dorthe Christiansen, Benløseparken 21 st. th., 4100 Ringsted
Eva Exner, Bogø Hovedgade 123, 4793 Bogø
Birthe Hansen, Sct. Mikkelsgade 1, vær. 2, 4200 Slagelse
Gitte Skov Hansen, Kløvervang 32, 2970 Hørsholm
Hanne Birkemose Hansen, Elmevej 14, Flakkebjerg, 4200 Slagelse
Laila Halberg Hansen, Gothersgade 115, 1123 København K.
Susie Hollænder, Bredahls-gade 14 T st., 4200 Slagelse
Claus Iversen, Mørbjergvænget 12, Vindinge, 4000 Roskilde
Marianne Steinfeldt Jensen, Kvarmløsevej 37 F, 4340 Tølløse
Jonna Jepsen, Højelundsvej 15, Lunde, 5450 Otterup
Ann Jeanette Jørgensen, Rødvigvej 27, 4660 St. Heddinge
Dorthe Broskov Larsen, Grønnevej 2, 4660 St. Heddinge
Dorthe Cramer Larsen, Nørretorvet 51, 2. sal, 4100 Ringsted
Karina Ingemann Larsen, Fredskovhellet 25, 3400 Hillerød
Karina Stens-krog Larsen, Gl. Hellebæk 61 B, 3000 Helsingør
Tina Elm Larsen, Sognevejen 4, 4790 Rødby
Vibeke Laugesen, Hovedgaden 37, 4747 Sandved
Dorthe Mortensen, Bækkeskovvej 10, 4892 Kettinge
Birthe Johanne Frostholt Møller, Rye Byvej 18, 4281 Gørlev
Gitte Holm Nielsen, Frederiksværksgade 121, 3400 Hillerød
Helle Juel Nielsen, Nørregårdsvej 9, Magleby, 4672 Klippinge
Lise Nielsen, Slagelsevej 13 B, Flakkebjerg, 4200 Slagelse
Ulla Britt Nielsen, Assenbjergvej 6, 4500 Nykøbing Sj.
Suzette Lundgren Olsen, Bagerstrædet 3, Axelholm, 4450 Jyderup
Nomi Pauch, Ringstedvej 531, 4632 Bjæverskov
Charlotte Pedersen, Højbohusvej 1, 3220 Tisvildeleje
Nina Weidemann Petersen, Østrupvej 29, Sønderby, 8700 Horsens
Eva Rasmussen, Plantagevej 19, Ibsker, 3730 Nexø
Lena Skou, Hemmeshøjvej 77, 4220 Korsør

EFG: 2. del trin 3, april/maj 1987

Gitte Andersen, Østervang 41, 3700 Rønne
Helle Thorvøe Andersen, Figenvej 3 D, 4700 Næstved
Janet Andersen, Dalslandsgade 8 E 5-611, 2300 København S.
Lene Andersen, Solsortevej 13, 4300 Holbæk
Marianne Bech, Ægirsvej 17, 3700 Rønne
Majken H. Bjerregård, Pilebrovej 4, 3730 Nexø
Annelise B. Christensen, Ådalen 21, 4200 Slagelse

Helle Christensen, Toftevej 7, 4340 Tølløse
Henriette Steger Christensen, Motalavej 31 II th., 4220 Korsør
Lisbeth Ø. Christensen, Tåstrup Vænge 7, 4300 Holbæk
Lene Lund Conradsen, Hedegade 84, 4000 Roskilde
Kristen Green, Krogen 40, 4700 Næstved
Gitte Hansen, Lærkevænget 1, 4250 Fuglebjerg
Gitte Hansen, Dyssemosen 25, Ejby, 4070 Kr. Hyllinge
Harriet Charlotte D. Hansen, Skovbrynet 5, 4293 Dianalund
Mona Hansen, Orevej 96, Næsgård, 4850 Stubbekøbing
Pia Rand Hansen, Møllevej 10, Flakkebjerg, 4200 Slagelse
Signe B. Hansen, Strandvejen 27, 4270 Høng
Yvonne Hansen, Smedegade 37, 4200 Slagelse
Tine Charlotte Henriksen, Kirkestræde 4 D, 4300 Holbæk
Annamarie Jensen, Gl. Svebøllevej 19 B, 4470 Svebølle
Birgitte Jensen, Strandvejen 25, Aarsdale, 3740 Sveneke
Helle Skovgård Jensen, Kirkevænget 8, 4330 Hvalsø
Irene Jensen, Lange Løng 16, 4180 Sorø
Mette Jensen, Kirkebyvej 19, 3751 Østermarie
Heidi Johansen, Ellekongsstræde 4 I th., 3700 Rønne
Pia Knudsen, Granbakken 5, 4400 Kalundborg
Tina Haulund Kristensen, Løvegade 51 C, 4200 Slagelse
Jytte Landin, Sandgade 7, II sal, 3700 Rønne
Dorthe Marianne Larsen, Regstrupparken 62, 4420 Regstrup
Gisela Larsen, Holmebækhuse 295, 4681 Herfølge
Heidi Larsen, Kalundborgvej 74, 4200 Slagelse
Charlotte Magnussen, Frederiksgade 17 C, 4200 Slagelse
Peter Mundt, Primulavej 6, 4600 Køge
Britt Nielsen, Sdr. Parnasvej 43 st., 4100 Ringsted
Susanne Nielsen, Sct. Mikkelsgade 1, vær. 1, 4200 Slagelse
Dorthe Holtse Olsen, Neergårdsparken 6 II, 4000 Roskilde
Hanne Majbritt Olsen, Møntmestergade 6 I th., 4200 Slagelse
Malene Olsen, Saxogade 2, 4180 Sorø
Susanne Majbritt Olsen, Sct. Mikkelsgade 17 A, 4200 Slagelse
Gitte Pedersen, Fælledvej 21 st. tv., 4000 Roskilde
Gitte Petersen, Nykøbingvej 52, 4571 Grevinge
Heidi Petersen, Klørvænget 31, 4690 Haslev
Ulla Petersen, Skriverhusene 14, 2620 Albertslund
Janne Pilsgaard, Ærøvej 58 I tv., 4200 Slagelse
Liselotte Rasmussen, Falkevej 1, 4370 St. Merløse
Dorte Skov, Kildemarken 177 B, 4100 Ringsted
Berit Sørensen, Sorøvej 25, 4295 Stenlille

5 og 10 mdr.s almen hold foråret 1987

Maria Backer, Mødevejen 27, 4913 Horslunde
Mette Christensen, Tolderlundsvej 61, 5000 Odense C.

Pernille Espensen, Vallørækken 34, 4600 Køge
Berit Galler, Ourøgade 14 II tv., 2100 København Ø.
Annette Bierre Hansen, Vibevej 9, 4050 Skibby
Ellen Højholm, Skovvej 20, værelse 119, 6400 Sønderborg
Eydna Jensen, Tjarnalag 35, 3800 Torshavn
Pernille Jørgensen, Tornelundsvej 3, Tybjerg, 4690 Haslev
Karin Mortensen, Lærkevej 8, 4200 Slagelse
Mona Olsen, Elmevej 10, 4400 Kalundborg
Mette Jensen, Pantholmterrasserne 78 A, 3520 Farum
Susanne Englev Johansen, Islandshøjparken 65 I, 2990 Nivå
Jackie B. Mahlert, Holbergsvej 31, 4293 Dianalund

EFG 2. del trin 1, jan/april 1987

EFG 2. del trin 2, sep/dec 1987

Helle Andreasen, Fynsgade 15 I mf., 4100 Ringsted
Helle Anker, Rønnevej 24 B, 3720 Nexø
Dorte Jacobsen Beck, Valdemarsgade 9, 4200 Slagelse
Giuseppina Boraso, Albert Ibsensvej 30, 4200 Slagelse
Susan Christoffersen, Hasselvænget 23, værelse 117, 4300 Holbæk
Dorthe Egekjær, Østre Alle 14, 4200 Slagelse
Berit Engelbrektsen, Elmens Kvarter 5, Osted, 4000 Roskilde
Gitte Bøllingtoft Frandsen, Bakkedraget 26, 4534 Hørve
Mariann Frederiksen, Årup Vænge 112, 4000 Roskilde
Jette Hald, Ewaldshave 52, 4300 Hobæk
Anita Hansen, Møllebjergvej 45, 4220 Korsør
Benedikte B. Hansen, Jernbanegade 11, 3720 Åkirkeby
Jane Høgh Hansen, Holbækvej 18, 4340 Tølløse
Karen Irene Hansen, Kirkepladsen 3, 4220 Korsør
Karin Hansen, Egersundsvej 31, 2. tv., 4220 Korsør
Lene Munch Hansen, Segenvej 18, Vestermarie
Lisa Lola Hansen, Stettestræde 17, 3700 Rønne
Lonnie Marie Hansen, Nørre Allé 23, vær. 24, 4400 Kalundborg
Pia Hansen, Syvstien 2, 4681 Herfølge
Gitte Westergren Jakobsen, Albert Ibsensvej 54, 3. th., 4200 Slagelse
Helle Nygård Jacobsen, Smedeparken 30, 2. mf., 4180 Sorø
Pia Jacobsen, Hjorthøjvej 5, 4200 Slagelse
Karina Jeanette Jensen, Vestergade 19, 4660 Store Heddinge
Maibrith Leonhardt Jensen, Engvej 10, 4400 Kalundborg
Stina Jensen, Ndr. Smålyngsvej 3, 3720 Åkirkeby
Tina Juel Jensen, Bjælkerupvej 15, 4660 Store Heddinge
Karen Jørgensen, Engelsboregvej 4, 4173 Fjenneslev
Anni Munch Kofoed, Kirkebyvej 28, Nyker, 3700 Rønne
Synnøve Betina Kofod, Kofoedsvej 12, 3730 Nexø
Lene Marianne Brun Larsen, Provstevænget 4, 4330 Hvalsø
Tina Madvig, Præstegaden 6, 3751 Øster Marie

Irena Richmond Mortensen, Kommandanthøjen 33, 3700 Rønne
Marianne Nielsen, Rolighedsvej 6, 4100 Ringsted
Tina Skov Nielsen, Teglvangenget 4, 4654 Fakse Ladeplads
Anders Pedersen, Østerbro 48, 4200 Slagelse
Kate Lybæk Pedersen, Klosterbanken 10, 4200 Slagelse
Birgit Lilja Petersen, Valdemarsgade 3, st. th., 4200 Slagelse
Lene Jul Petersen, Hasselvænget 23, v. 101, 4300 Holbæk
Susanne Vibeke Petersen, Strandvejen 22, 1. th., 4520 Svinninge
Christina Rasmussen, Højbovænge 1, 4660 St. Heddinge
Anne Lisbeth Robdrup, Rugvænget 2, 4293 Dianalund
Gitte Schwartz, Nørre Alle 23, 4400 Kalundborg
Lene Skovgaard, Storegade 17, 3700 Rønne
Heidi Staschen, Vedskøllevvej 10, 4681 Herfølge
Else Margrethe Sørensen, Hovedgaden 32 A, 4270 Høng
Mona Lehmann Sørensen, Blegdammen 36, 1. th., 4400 Kalundborg
Vibeke Helle Wied, Banevej 11, 4682 Tureby
Lisbeth Villadsen, Hylbyvej 26, 4220 Korsør

Grundlæggende køkkenledere aug/dec. 1987

Jytte Andersen, Ahornvej 5, 5953 Tranekær
Karin Nelly Christensen, Rudsgade 12 B, 4291 Ruds Vedby
Annemari Rømer Hansen, Brommevej 4, Rø, 3760 Gudhjem
Karen Hansen, V. Landevej 298 B, 4952 Stokkemare
Charlotte Åberg Hansen, Elmevej 23, 4140 Borup
Liselotte Ilsøe Hansen, Ørevej 30, Omø, 4230 Skælskør
Nina From Hansen, Køgevej 85, 4100 Ringsted
Bettina Minna Jensen, Herredsvej 259, 4944 Fejø
Annette Elsgaard Jensen, Snedkervej 21, 1. tv., 4200 Slagelse
Helle Jensen, Gørlev Landevej 12, 4281 Gørlev
Lisbeth Jensen, Fluebæksvej 54 A, 4100 Ringsted
Marianne Jensen, Sæbyvej 4, 4270 Høng
Anne Lisbeth Jørgensen, Stubbekøbingvej 37, 4840 Nr. Alslev
Annitta I. Jørgensen, Hovvejen 8, 4200 Slagelse
Karin Mette Jørgensen, Strandvejen 26, 4281 Gørlev
Ulla Jørgensen, Nordrupvej 4, 4293 Dianalund
Charlotte Karlsson, Herredsvej 40 A, 4944 Fejø
Bente Kristiansen, Odensevej 45, 5260 Odense S.
Rita Riskjær Kristiansen, Nr. Vittrupvej 2, 6650 Brørup
Leila Kyhn, Klostergade 65, 5600 Faaborg
Anja Vestergaard Larsen, Sorø Landevej 308, 4261 Dalmose
Tina Lucassen, Højbovej 17, 4534 Hørve
Eva Storm Nielsen, Bækkevej 64, 6622 Bække
Helle Nielsen, Kalundborgvej 273, 4300 Holbæk
Pia GuldbRANDT Nielsen, Højdedraget 10, 4390 Vipperød

Susanne Nielsen, Fuglsang 1, 5270 Odense N.
Birthe Pedersen, Ugerløsevej 5, 4380 Nyrup
Charlotte Lindhardsen Petersen, Skelstrupvej 45B, 4930 Maribo
Ulla Pedersen, Ebsensvej 12, 4930 Maribo
Susanne Berggren Thomsen, Færøvej 5, 4180 Sorø

5 og 10 mdr.s almen hold fra august 1987

Charlotte Baasch, Rebekkevej 41, 2900 Hellerup
Majken Jensen, Langebjergvej 1, 4250 Fuglebjerg
Dorthe Larsen, Askevej 16, 3300 Frederiksværk
Janne Nielsen, Kildebrønnevej 60, 2670 Greve Strand
Helle Ehlers Rasmussen, Holtensmindevej 79, 4050 Skibby
Anne Birgit Sørensen, Hornsherredvej 104, 4070 Kirke Hyllinge
Lone Christensen, Birketoftensvej 6, 4281 Gørlev
Pia Dreyer, Slagelsevej 22, 4281 Gørlev
Maja Faxholm, Hesselbjergvej 2, 2650 Hvidovre
Charlotte Fogh Hansen, Baldersvej 27, 3000 Helsingør
Jeanette Jensen, Nyrupvej 4, 4200 Slagelse
Malene Larsen, Slagelsevej 70, 4180 Sorø
Berith Skeel Nielsen, Kildeskoven 3, 4400 Kalundborg
Hanne Gøhler Petersen, Lærkevænget 6, 4130 Viby Sj.
Jonna Sørensen, Søvejen 12, 4490 Jerslev

